

GAZDASÁGI LAPOK

30. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. július 28.

VIZMENTES PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM.
GABONA ZSÁKOK

VIZMENTES SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK
VEGREK, TÖMLÖK.

LEJOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!
MINTÁK ÉS ÁR-EGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Szuperfoszfátot,
= Stassfurti kainitot, =
Stassfurti kálitrágyasót
40% káli tartalommal, továbbá mindenemű egyéb
műtrágyafélét
azonkívül **rézgáliczot** (98-99%), elismert
kittünő minőségben
legolcsóbban szállít a
HUNGARIA műtrágya-, kénsv- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fűrdő-utca 8. szám.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden
ajánl évek óta legjobban bevált és a külföldivel legalább is egyenlő minőségű
manila kévekötfonalat aratógépekhez
mint egyedül hazai gyártmányt kg-ként ca. 360 méter hosszban, métermázsánként 125 korona árban bármely szükségesleti állomásra bérmentve szállítva. Ajánl továbbá már évek óta legjobban bevált gézke-sodronykötelet, gazdasági kötélárut, valódi kenderzsákokat, tafezkes kévekötfőt stb.

MAYFARTH PH. és Tsa szabadalmazott önműködő „SYPHONIA”-ja mégis a legjobb permetező szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfakárosítók kiirtására, levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tornános stb. megsemmisítésére. Hordozható és kocsira szerelt permetező 10, 15, 30 és 100 liter folyadék számára petroleum-keverő készülékkel vagy anélkül. Tessék ábrázolatot és leírást kérni a czégtől MAYFARTH PH. és Tsa gépgyárak, különleges gyár borsajtok és gyümölcsértékesítő gépek az árára. Több mint 560 arany-, ezüst éremmel stb. kitüntetve. BECS, II/1, Taborstrasse 71.
Kimerítő képe árjegyzékben. Képviselet és vizontelárusítók kívántatnak.

Előjegyzés vetőmagvakra!

Eredeti Schlaustaedti roze első termés, hideget és szárazságot nagyon álló. korán érő, merov szalmájú, rozsda ellen érzéketlen, hektolitere 72-74 kg. sulyban, szép, telt szemű, ideai termés kat. hollandként 16 q. Mivel készlet részben már lefoglalva, mielőbbi előjegyzések ajánlatnak.

Kék francia zárttoku mák, ideai szárazság dacára bő termés.
őzi búkköny, ősi borsó, kittünő kora tavaszi takarmány.
Victoria borsó, orosz borsó, julius végén elvetve, még ugyanaz évben kittünő, novembertig tartó zöld takarmány. Minta és árjegyzések kívánatra levélben.

Magtermesztési gazdaság uradalom Noskocvi, Slavonia.

ős zitrágázáshoz a
Thomassalakliszt
csillag védjeggyel
helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- trágyája. — Kivánatra szak- munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS
Budapest, VI., Andrassy-út 49.
Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseelője.
Övokodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! **ممنوع من البيع**
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

**Szuperfoszfát-
műtrágyákat**
a legolcsóbb napi árakon szállít a
**„KLOTILD“ Első Magyar
Vegyipar Részvénytársaság**
BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyár
kittünő rendszerű **gőzeke-készleteit**
szállítja a magyarországi vezérképviselet:
Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

Pályázatokhoz csak bizonyítvány-
solatok csatolandók. Eredeti bizonyít-
ványok elvesztéséért a kiadóhivatal
nem vállal felelősséget.

ÉRTELMEZŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes
szó 4 fillér, csak oly levelek to-
vábbítanak, melyek a szükségse-
postabélyeggel ellátva kerülnek be

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.

A hómezővárosi helyi m. kir.
földmives-iskola kétféves tan-
folyamát folyó évi szeptember
hónap több oly részben már
katonaköltözésének is eléget
tartalomból a végzi, kik szepte-
mber hó 15-ől kezdve mind
botos ispánok, munkafelügyelők,
magtörzsek és gazdák, igen jól
alkalmazhatók, annyival is in-
kább, mert az igazgatóság aján-
latára csakis azon végzett tanuló-
kat ajánlatnak kik szorgalmat,
bölcsellésesgükkül, használat-
ságukkal és előmenetlélükkel ezt
megérdemlik. Szíves megkeresé-
seket a bér megjelölésével kér
az igazgatóság.

Hirdetés.

Gazdatiszt állást keres október
1-re, gyakorlati gazdatiszt vizs-
gát tett, földmives-iskolát vég-
zett, 37 éves, ref. vallásu, nős,
kisszaladú, 18 évi gyakorlati
bíró, a gazdaságok minden ágá-
sában jártas kiváló szorgalm-
mas és jóles bizonyítványokkal
rendelkező gazdatiszt. Állást
birtoklásra következtében kénytel-
tellen elhagyni. Szíves megkeresé-
seket Bertalan József gazdatiszt
Kistálya, Borsodmegye címre
kéretnek.

Október 15-re

állást keres közép- és földmives-
iskolát végzett, 6 évi gyakorlati
bíró, r. k. vallásu, nőden
egyén. Külső és belső gazdasági
munkák vezetésében, könyvtár-
ban és levelezésben kellő jártas-
sággal bír. Szíves megkeresések
928. szám alatt a kiadói hivatalba
kéretnek.

Hirdetmény.

A Nagrszentmiklósi m. kir. föld-
mives-iskolánál (Torontói vmegyé)
a folyó tanévet több olyan nőden
és családú, kevés igényű szor-
galmas, jó ma. a veiseitől egyén
végzi, kik nagyon alkalmasak
arra, hogy valamely uradalom-
ban vagy gazdaságban a ház-
gazdái, külcsérei, magtörzsek, mun-
kafelügyelői vagy botosipáni ál-
lást méltóan betölthessék, kisebb
gazdaságokban önálló állásra is
alkalmazhatók s az állást már
szeptember hóban is elfoglalhat-
ják. Megkereséseire a teljes meg-
bízható egyenként feloldásár-
nőve az ajánlati költségét meg-
teszi a fenti m. kir. földmiv-
es-iskola igazgatósága.

Ispannak

ajánlkozik bérlet megszünte miatt
novemberre 47 éves, ref. vallásu,
földmives-iskolát végzett, szorgalm-
mas és igen erősen egyén. Tei-
ves megbízhatóságát kitűnő bi-
zonyítványokkal igazolhatja. Iró-
dai munkákat írt. Jelenleg Zala-
megyében hét éve egy helyben
szolgált. Címe a kiadói hivatalban
938. szám alatt.

Gazd. ispáni

vagy borászti állást keres egy
szakiskolát végzett, nagy gyar-
korlatú bíró, nőden egyén, ki
jelenleg is egy nagyobb grófi
uradalomban működik. Állást
esetleg elszején, esetleg előbb
is elfoglalhat. Nyelvismerete
magyar, német és román. Szíves
megkeresések a fizetési feltételek
megjelölésével e lap kiadói hiva-
latában 932. szám alatt kéretnek.

A komáromi

m. kir. földmives-iskolát augusztus-
ban több részben már ka-
tonaköltözésének már eléget
tett, — növendék végzi. A vég-
zett növendékek egyszerű, sor-
galmas, komoly fiatal emberek,
kik nagyobb vagy kisebb bir-
tokra gazdálkának, munkafelügyel-
őknek, házvezetőknek stb. a leg-
legelőbbben ajánlhatók. Szíves
megkeresések a komáromi m.
kir. földmives-iskola igazgat-
ósága címére kéretnek.

Vajmesternek,

esetleg könyvtárnak, valamely
tejszövetkezetbe ajánlkozik egy,
a legjobb bizonyítványgyal el-
látott, öt éven át ilyen minőség-
ben működő állás, szerény fél-
tételek mellett. Cím: 948. sz. a.
a kiadói hivatalban.

Betöltendő állások.

Figyelmeztetés.

Felhívjuk a t. uradalmak és
nagybírtokosok figyelmét arra,
hogy szorzatosságunkban jeles
gazdatisztek vannak előkészít-
ben, akiket mint minden tekintet-
ben megfelelőket, nyugodt lé-
lekkel ajánlatunk. Szíveskedjenek
tehát tőreszámú esetben lapunk
szórakoztatásához fordulni 988
szám alatt.

Segédtiszt

felvétetik meliőbb, de legkésőbb
október 1-ére a mikósi urada-
lomba. Megkívánatik, hogy az
illeté akadémiát vagy feladott
gazdasági tanintézetet végzett
legyen és pár évi gyakorlati
bíron; tejjazdaságban jártnak
előnyben részesülnek. Fizetés
teljes ellátás mosásán kívül és
480 korona készpénz. Ajánlatok
bizonyítványokkal együtt, meg-
jelölve vissza, nem küldendők. **Urada-
lami Intérezeg címére Mikósi
per Zalabér** küldendők.

Akadémiai vagy felsőbb gazd-
tanintézetet végzett

segédtiszt

azonnali belépéssel felvétetik mélt.
báró Biedermann Rez-6 ur szent-
gárdi uradalomban. Fizetés: havi
40 korona s mosás és agymé-
ny kívül teljes ellátás. Véglegesítés
félévi próbizgatású után. Okmá-
nymátsalattal felszerelt fo-
lyamodványok a szentgárdi ura-
dalom központi hivatala (posta
Denesháza, Baranya vármegye)
címre küldendők.

Alerdszi állás.

Báró Nepesa Eleknek 6 mltóságosa
újradai uradalomban egy al-
erdőzi állás van üresedésben.
Intelligens 30—40 éves kor egyé-
nek, kik egy erdőri szakiskolát
jó sikerrel végeztek, több évi
gyakorlati és a magyar nyelvet
szóban és írásban, míg a német
és román nyelvet szóban bírják,
folyamodványukat bizonyítvá-
nyaik másolataival „Uradalmi
igazgatóság, Újradai” címre be-
küldhetik.

Pályázat

a gróf Károlyi József őrnagy
csungló uradalmának megüresed-
tet erdszi állásra, mely az
alábbi javadalmással bír: 1100
kor, készpénz, 13 hliter tiszta
buzza, 18 hliter rozsa, 12 hliter
szemes tengeri, 400 liter olj
tejt több, 2 kat. hold föld tavaszi
alá 2 önges szarvas, 30 m-
hasas tűzifa, 2 öng. 2 növendék
marha féli-nyári tartásra, a gatal
erdészlőnál lakás és jövedelmi
száztól, valamint a megállapított
nyugdíjigény. Ezzel szemben tar-
tozik a csungló és seregi erdők
kezelési, árok számláinak ve-
zetési, stb. esetleg a gazdaságban
is ellenőrködéseket teljesíteni.
Az állás folyó évi október else-
jén lesz betöltendő. Csakis ok-
leveles erdszek pályázhatnak,
akik kérvényükkel méltóságos
bíró Baranymegyei Udvari Kom-
mányzó urhoz címezve, SCHK.
Eml. jószághelyiséghez, Nagy-
szénás, Békésmegye, 1907. évi
augusztus hó 30-ig adják be.
Ültanyomás nem díjazatik.

Tehenészethez

értő segédtisztet keresünk azonnali
belépésre. Fizetés 1200 K.
és lakás. Ajánlatok a Sáró Ura-
dalomban Nagy-Sáró, Barsamegye,
küldendők.

6 első díjjal és ezüst érem-
mel kitüntetett

KALLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-u. 28.
régi házszám VI., Gyár-u. 50.
a leghirtveesebb benzín-
locomobil cséplő-készle-
tek kaphatók.

Telejse jótállás kitűnő csaplérté-
rt

Ezen motorokat minden gazda-
hátsággal engedély nélkül meg-
kezelheti, szakmásképpen haszná-
lhatja is.

Használt gépepeket becsoráltatnak.

Olcsó árak részletei. Arjegyzék ingyen.

TECH KALLAI-féle motorcséplő-
kezeletök bizonyítványok tanúsága-
sával kitűnő sikerrel működnek és
ország minden részében, többek
közül: Békó, Komény József ur-
nál Móra-Erzsébet, Zsigmondy Zoltán
Dániel főispán urnál N.-Egyed stb.

Eladó

100 darab 1 éves és 100 darab
2 éves magyar fajta ökröborjú.
Bővebbet **Mórtóz Pál Esztár,**
u. p. Pocsaj.

Pa Jutakévéketél

□ fával olcsón beszerezhető

Dobrovits Lászlónál

kévéketélgyár Pozsony-Ligetfalun.

Sürgőnyezim:

Dobrovits Pozsony-Ligetfalun.

Mindenmenü zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legújta-
nyosab- **FISCHER-féle**
zsák- és ponyvagyárban **Buda-
pest, Nádor-utca 31-33.**
sz. szereshetők be. A Fischer-
féle szab, impregnált szavatolt
tiszta lenből készült vízhatlan
ponyvák nagy strapa mellett is
eltartanak 10—12 évig. A 25 év
át famólló Fischer-féle zsák-
és ponyvagyár az ország leg-
jelentékenyebb uradalmának és
vizontelandóinak szállítója. Ponto-
s, szolid kiszolgálás. **Ponyva-
kölesözön intézet** — Arjegyzék,
mintak ingyen és bérmentve
küldetnek.

Nős gazdatiszti

állást keres lehetőleg azonnali belépésre r. kath. 25 éves, okleveles gazdatiszt, ki jelenleg **czukor-
gyári** uradalomban van felmondatlan állásban. Jelen
állását nősülhetés céljából óhajta változtatni.
Gazdaságban nevelkedett, azonkívül 3/5 évi első-
rangú praxisa van. A mezőgazdálkodás összes
ágaiban, továbbá a legmodernebb **gazd. gép- és
elektrotechnikában** egy elméletileg, mint gyar-
korlatilag **tükéletesen jártas.** A német nyelvet
szóban bírja. Állást azonnali elfoglalhatja. Szíves
megkereséseket 948. szám alatt továbbit e lap ki-
adóhivatala.

Termelői foglaltatás!

Képzőművészet mellett vesző
nagybírtokos szállítom mindenféle
élelmi cikkeket: baromlit, tojást,
vaját, húvelyes és kerti vetemény-
nyeket, mindenféle gyümölcsöt,
vadat, tollat, bőr, pálmákat, stb.
Levelekre ajánlatokkal azonnal
válaszolok. **Valentin Kovács,**
Berlin, Fischerbrücke 11.

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers len-
rőt szál nyéréshez,
valamint kaszát és
gépvel cséplést
lenzsalámtézés
szertmi mennyiségben
és előd eredeti (per-
nau) orosz len-
magot. قطن قصبه

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármós ökrök, linók,

sertések, juhok,
lovak és egyéb
tanyász vagy használati
állatok beszerzésére és azokat
felelősség mellett gyorsan és
jutányosan direkt forrásból
küldetnek.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi
Társaság, Kolozsvár, Szent-
egyház-utca 2. Telefon: 311.

Csipekés

mindenmenü nyomatványaihoz,
szep és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón

lével
Fischer Spot
Bépatyaggyárfalván Munkács
Budapest.

alá Vas-utca 7 szám
Vidékén megrendelők és pontosan
egykelentelnek.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Van szerencsém

a n. é. közönséget tiszteltető értesítom,
hogy től szállónát és lakást szer-
zett, a nagy kőtelek meléi keszes Áron
leszállítottam és adom a től szállon-
munkák között 58 kr. és liszt 800
forint szánt 72 krajvár, friss szalonna
72 és 76 kr. és minden hentes-árút a
legújta nyosabb árban számlákon.
Kereskedők és vendéglők nagybör
vételül éregetnyedéiben részeselek.
Szíves pártfogásukat kérom. Hatalmat
Garái Károly hentes-üzlelo Árad,
Boczo-utca 2. szám.

szabadalmazott KÉVE

KOTELEK
BELLAN MATEX
DUNACSEB
SOPRONI ISTEHÉZŐBÉNYHÉZ

A Bellán-féle kővekötelek
a legjobbak és azáltal, hogy
mindkét végén pirosra van-
nak festve, felülmúlhatlan
előnyökkel is nyujtanak
más gyártmányokkal szem-
ben. — Árak:

	Szám	Hossza	sb Palánka 50' 100' Kor.
Mindenmenü	1	150	16.—
	1a	145	15.50
gabonának	2	150	14.50
	2	145	14.—
bekötéséhez	2	140	13.50
	2	130	12.50
Temperatúrának	2	110	11.50
Repose, maglón, magtörz, és bo- kötéshez	3a	120	10.—
	3a	110	8.50

Len- szalmát

állomáson átvéve, vesz

Radványer

magkereskedése

BUDAPEST,
V., Nádor-u. 89.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KÖRÖMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozsonk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	18 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pónéknak a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

• Lap kiadóhivatala vezek fel.

Arjgyezek ingyen és bármenny.

Hirdetési mellékletet jnyájony Árbau fogad tainak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	Lap	557
Törvény. Igazi hasznosság. — M.		558
Megjegyzésem az angol aratvitához. — Kerner Zoltán.		558
Magánjáró gézek a hatvani aratógépbemutatósn.		559
Ismét a mezőgazdasági szakoktatás reformjáról. — Horváth Üstön.		560
A Kihúzó-fő aratógéprúdászó halga.		560
A kapura-földes gazdaság ismeretlenségre főbb vonásokról. — Schand József.		560
Könyvismertetés.		562
Kérdések és feleletek.		563
Kérdések: Műtrágya közveszélyes földro kendőre alá. A. B. — Víznyelő hennok átalakítása legelővé. U. L. — Melyik a legjobb kollektív. U. L. — Az újgatlantok tartozása a szalma és trágya. H. P. Feleletek: Tavaszi állás 420 kilométerrel. C. — Csak az Árpádon. Kadocsa Gyula. — Mennyi ideig álljanak szárazon a juhok? Szász Ferenc. — Zápójászság a Borsán. Biro Gusztáv.		563
Hírek.		563

SZEMLE.

A gazdasági helyzet. — Rozs szalastakarmány termése. — Drága szalma árák. — A hitel drágulás. — A bortörvény reformja Ausztria és Franciaországban. — Az osztrák agrár képviselői agrár egyesülése. — Agrár csoportosulás hiánya Magyarországon.)

Üstökös-e, vagy mi a csoda, de olyan hűvös volt július dereka, hogy ez már nagy ritkaság számunkra megy. Mi azt hisszük, hogy a tél hi csak most olvadt el az Alpesekben, és ez hittőle le a levegőt. A Duna nagy megáradása is e mellett bizonyít. A hatása ennek a hűvösségnek az ország északibb vidékein annyiban volt jó, mert a gabonakerést kéreltette s a szemek jól megteltek. All ez a buza- és árpára egyaránt. A hol azonban a július 14-iki nagy esők az árpákat már érve találták, ott az árpatermes megromlott, — megsárgult és vékony lett. Ellenben, a hol még értelemek voltak az árpák, ott megéreztek, fehér színüket megtartották és e mellett lisztesek is maradtak. Lesznek tehát vegyesen fehér poczakos és sovány sárga árpák. A hűvös időjárás hátrányos volt a nagybő meglet kedvelő növényekre, u. m. szőlő, kukorica, dinnye és paradicsomra, mert fejlődésüket hátráltatta. A hét elején csak lassan kezdett az idő felmelegedni, de hát ennek itt az ideje, mert a kánikula megkövetelt a magáét. Most az ő korszakába jövünk bele.

Az aratást a déli részek már rég elvégzőtek, a középrészek még végzik s az északiak

alig kezdték. A cseplőgépek már vigan bugnak, de a szások nem mindenütt duzzadnak a poczakos, gömbölyű, vigan ömlő magteremtől. Az általános kritika az ideit termése, hogy kevés a kereszt. Hogy miként fog fizetni, erre is megjön egynéhány hét alatt a felelet.

*

De rendkívül kevés a szalastakarmány is. A szalastakarmányoknak a vidéken nagy az áruk. A főváros vágóhídi szükségletének, a mi 50.000 q-t tesz ki, fedezésére 9-90—11 koronás árajánlatokat tettek. A főváros ezt nem fogadta ugyan el, de a dolog jellemző. A nagy takarmányseget csak a jó kukorica terméshenytheti. Erre van is kiltás. Délmagyarországon is, mint hírlék, megjött volna a várva-várt eső. Ha valahogy, ugy a Bácskai- és Bácskának kívánjuk a jó kukorica termést, ha már a buza ott oly rosszul viselte magát.

*

Hitelviszonyaink kezdenek romlani. Az Osztrák-Magyar Bank fölemelte a leszámított kamatlábát 5%-ra. Hét esztendő óta nem volt nálunk ily magas kamatláb. És pedig azért nem, mert a bank ezen idő alatt soha sem jutott odáig, hogy adóköteles bankjegyeket bocsáthatott volna ki. Most 33 millió korona adóköteles bankjegy van forgalomban, s minthogy az új terméshenythetésének ideje itt van, még több fog forgalomba kerülni. A gazdákra ép ugy, mint más foglalkozási ágakra nézve ez a kamatláb emelés nagy hátránnyal jár, mert mire a gazdákhoz jut a bank pénze, minimálit is 7%-ot kell fizetniük. A pénz tehát megrágl és a vállalkozási kedvnek esökkennie kell és ha ez az állapot tartós lesz, ugy kikerülhetlenül visszahatással lesz az ingatlanok árára, legálább annyiban, hogy a 10 forintos buzaárak emelő hatását ellensúlyozza. Németországban már 4 1/2%-os zálogleveleket bocsátanak ki, mert a 3 1/2%-osak el nem helyezhetőek.

*

Két országban is behatóan foglalkoztak mostanában a bortörvényről. A borhamisítások ellen erőlyes rendszabályokat alkotnak úgy Ausztriában, mind Franciaországban. Ausztriában az új bortörvényt a csásár szentesítette már április 12-én és most szándékozik az osztrák kormány a hivatalos lapban közzétenni. E közzétételtől számított 3 hónap alatt életbe lép. A végrehajtási rendeleten most dolgoznak. Az osztrák törvény radikális. A cukorzást és vizezést tiltja.

Nagyon rossz évjáratokban, esetről-esetre kiadandó hatóságai engedély mellett lehet csak csukorral a musttartalmat növelni. A sok petiotizált bor tehát, melylyel nemcsak az osztrák fogyasztó piacot, hanem a magyart is a dalmaták és tiroiak elárasztották, a tamarinda borok és a sok más uton készült hamis borok korszaka ezzel lejár és be fog következni a fajboroknak is megérdemelt jobb értékesíthetése. Ez a reményünk. És ha a magyar kormány a hazai borhamisítóknak végre valahára erőlyesen a nyakára hág, akkor a hazai bortermelés hatalmas föllendülhet. Franciaországban a déliek borlázadása folytán, melyet a napilapok kiemelten tárgyaltak, a képviselőház erőlyes szigorításokat tett a bortörvényen. Julius 4-iken publikáltak ez új törvényt, a mely szerint a cukorzás és vizezés hathatósan megnehezíthetik. Ugyanis a szőlőtermelőknél be kell jelenteniük a terület nagyságát a melyen bort termelnek. Be kell jelenteniük a termelt bor mennyiségét és az előző készleteket, ugyszintén az elszállított szőlőmennyiségeket avagy mustot. E bejelentések elmulasztása 100—1000 frank bírsággal járhat. Ugyanily bejelentéseket kell tenniük azoknak, a kik mustot vagy szőlőt vesznek. Ezek a bejelentések azért kívánatnak meg, hogy a vizezés és tömegszaporítás kideríthető legyen. A titkos és nem titkos hamis borkészítő szerek eladása és gyártása tiltva van. A mustjavításhoz felhasználandó csukor 100 kgr.-kint 40 frank surtake alá van vetve. Ennek folytán a csukorforgalom is ellenőrzés alá jön. Minderre a legszigorubb büntetések vannak kiszabva. Végre valahára a borhamisítókra rájár a rút. Nálunk még nem sietnek vele. Minek? Ez nem sürgős!

*

Az osztrák képviselők megalakították az agráriusok egyesületét. 263 képviselő lépett be minden párt és nemzetiségből. A többség a birodalmi gyűlésen az övek. Első dolguk volt küldöttséggel járulni az osztrák miniszterelnökhöz és felvilágosítást kérni a Balkán-államokkal kötendő szerződésekről. Hangsúlyozták, hogy az állattenyésztési érdeket fel nem áldozhatják. Az osztrák miniszterelnök megnyugtatta a küldöttséget, hogy szívén hordozza a mezőgazdaság ügyét és az szerződés-kötésnél is mérvadó lesz. Egyben kijelentette azt, hogy mielőtt döntő lépések tétetnének a szerződésekkel, előbb az agrár-egyesülettel közölni fogja a mezőgazdaságot érintő összes részleteket. Ime, ilyenek az agrárius állapotok Ausztriában. Így van ez

Terményeinket értékesítsük a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötelőkünkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez. Termé-
ségeiket a szövetkezetnek átadják, az árakat a szövetkezet határozza meg, a költségeiket a szövetkezet viseli.

Németország-, Francia-, Spanyol-, Portugál- és Olaszországokban. És Magyarországon — mintha agyonverték volna a mezőgazdasági érdekeket. A mint gróf Károlyi Sándor és gróf Széchenyi Imre, e boldog emlékeztető vezéreink behunyták a szemeket, egyszerre mintha minden meghalt volna. Hol és mikor hallunk mi arról, hogy a magyar gazdák érdekeinek védelmezése céljából valami történék? Országgyűlésünkön van egy bátor-talan kis csapat, a melyet, ha mozdulni nem készül, rögtön lehurrogna. Ez az állapot így nem maradhat. Nem majmolásból, de a józan ész parancsából kívánatosnak kell jelez-nünk, hogy a magyar országgyűlési képviselők is pártkülönbség nélkül csoportosuljanak és alakítsák meg a gazdáképviselek szövetségét. Oly szövetséget, a mely minden előforduló kérdést a mezőgazdaság érdeke szempontjából előzetes bírálat alá vegyen, a mely a mezőgazdaságra nézve üdvös dolgokat kezdeményezzen. A míg ilyen csoportosulás nem lesz képviselőink között, addig mi, gazdák, nullák vagyunk és fát vághatnak a hátunkon.

y.

Megjegyzéseim az angliai export-vitához.

Irla: Kerner Zoltán.

Én, a ki nem tekintem személyi támadásnak azt, ha valaki más véleményen van, mint én és ennek tapintatosan kifejezést is mer adni, nem hogy megtagadhatásnak nem tekintetem, de őszinte örömmel olvastam Buzzi barátom reflexióit e lapok 28-dik számában az én cikkimek, melyeket az ő szives jóindulatából angliai exportunkat illetőleg itt közölni szerencsém volt.

Ha fontos felelni valóm nem volna az ő válaszára, egyszerűen tudomásul vettem volna az ő álláspontját. De minthogy előbbi cikkimeket amugy is igen hirtelen kellett befejeznem, a mit ha nem kellett volna tennem, most megelégedhetnék azzal, hogy egyszerűen idéznék cikkime befejezéséből; így utólag, válaszképen az ő cikkire kell mind-azt elmondanom, a mit, remélem ő, kinek az ügy iránti lelkesedését jól ismerem, csak helyesebb fog tudomásul venni.

Válaszomban vele szemben tulajdonképen igen rövid lehetnék. Mert az én cikkim és az ő reflexiói épen nem állanak lényegben ellentétes alapon. Inkább azt mondanám, hogy az ő cikke kiegészíti az én fejtegetéseimet, mintegy válasz a termelő szempontjából a kereskedő feltett kérdéseire.

Röviden mit mondtam én?

Cikkim kiinduló pontja volt, hogy angliai exportunk már van és pedig úgy suly, mint pénzürtékben igen tekintélyes. Folytattam annak részletezésével, hogy ez a meglévő export milyen állapotban van, egyszerűen adva annak átmetszetét statisztikailag, az egyes áruk üzleti viszonyainak ismertetésével. Ezek a matter of facts dolgok, a melyek körül vitának helye nincs, illetve nem is lehet.

De ezen átnézett kaposán a nyert eredményekre nekem válaszolnom is kellett és válaszlát is akartam.

Ha a létező export hanyatlik, vagy stagnál, vagy új áruk bevezetésére eredményes lenne, mit tegyünk ezzel szemben s ha teszünk, hogy és mint tegyünk azt.

Én erre azt válaszoltam, hogy exportunk, igenis, némely áruban hanyatlik, némely áruban stagnál, más áruban exportot létesíthetünk s megmondottam azt, hogy azt fejlesen veszni hagyni véték lenne, mert vannak rá eszközök és módok, a melyekkel exportunkat lábra állíthatjuk és kifejlesztjük.

És azért válaszoltam rá így, mert az a hitem, hogy nekünk az angol exportra szükségünk van, azt fejlesztünk lehet és érdemes is.

Buzzi barátom erre azt válaszolja: »nem érdemes, mert nem lehet!« Azt válaszolja, hogy én olyat akarok megmenteni, a mit már nem lehet, s olyat akarok fejleszteni, a mi nincs. Ennek a válasznak akarok én jelen cikkemben a szemébe nézni.

Én Angliában élő exporteur vagyok, a kinek a feladata az, hogy a magyar árut az angol piacra bevezessem és azt ott jól eladjam. Én odakint látom azt az óriási teret, a melyen Magyarország kivitele érvényesülhetne s az angol viszonyok tanulmányozása megtanított arra, hogy melyek azok a feltételek, a melyek ezen érvényesüléshez szükségesek. Láttam azt is, hogy ezeket a feltételeket egyik állam a másik után teljesítette és teljesítette nagy eredménnyel és haszonnal. Az is igaz, hogy ezek a feltételek nagy befektetést, szakértelemet és kitartást igényelnek, de mindezek olyan dolgok, a melyeket teljesíteni nem lehetetlen, legalább nem volna szabad annak lenni még Magyarországon sem. Mindezt látva, megfigyeltem egyúttal a magyar közgazdasági viszonyokat is és minthogy nem benne élek, hanem távol tőle figyelhettem, sokkal objectív az ítéletem, mint annak, a ki benne él.

Ennek a megfigyelésnek eredményeként áll-

tottam és állítom, hogy nekünk Angliára szükségünk van s azt megtartani s új árukkal meghódítani imminense érdekünk.

Ha mi Ausztriával összekapunk, ha Németország örökké vámemeléssel kedveskedik nekünk, akkor mi erre csak — Angliával válszolhatunk.

Ha pedig ez így van, akkor azt egyszerűen tudunk nem elégség, erre készültünk is kell. Cikkimnek második felében ígyeztem a választ erre tölem telhetőleg megadni.

Buzzi barátom sem az angliai kivitel szükségességét — közgazdasági, politikai szempontból tekintve — sem az eszközöket, annak fejlesztését illetőleg nem vonta kétségbe, illetve nem helytelenítette. Mindezekhez hozzá tenni valóm nincs is. Hogy az exportot minden egyes árunál máról-holnapra kifejleszteni nem lehet, azt én igen jól tudom és azt azon eszközök, melyeket e tekintetben ajánlottam, igazolják is. Ezek az eszközök nem apró intézkedésekre vonatkoznak, melyekkel mintegy csak meg kellene olajozni az egész export-gépezetet, hogy újból jól és simán működjön, de oly természetűek, melyek az egész export-üzemelését, új és modern gépezetek fellállítását célozzák, melyekkel a kiűzött célt elérni akarjuk s ha ószintén és jól akarjuk, meggyőződésem szerint el is érhetjük. Ebből a tág szempontból nézem én angliai exportunkat és ebből a végcélból kiindulva vétem én az egyes áruknál a kivitel teljes harmóniában fejleszteni. Én programot akartam adni, a melylyel ezt a célt elérhetjük, a melybe az egyes áruk fejlesztése önállóan ugyan, de mégis relative a többihez legyen beállítva, a kellő szakértelemmel és ellenőrzéssel kivive, úgy, a mint azt a világ exportra dolgozó más agricultur államai teszik s a melyekkel nekünk a világpiacokon versenyeznünk kell.

És erre az én Buzzi barátom azt mondja, hogy: »ez mind nem kivihető!« Nem kivihető pedig azért, mert a hazai állapotok olyanok, a melyek minden rendszeres fejlesztést ezen a téren kizárnak, mert ahhoz, hogy mi mind-azt, a mit én akarok, a mit ő helyesel, a mit mindig úgy tudtam, hogy összes közgazdasági tényezőink közöhabja is, ugy elfuserálták, hogy előbb mind vissza kell hogy csináljuk azt, a mit eddig tettünk s csak azután kezdhetünk neki az alapozáshoz és építéshez, azon principiumok szerint, a mint azt én kifejtettem.

Hát ha ez igaz, akkor az nagyon szomorú. Ha ez igaz, akkor én elismerem, ez az én tö-

TÁRCZA.

Igazi hazafisság.

Két fajta nótát hall a magyar. Halljuk a bánatot, a mely bár a magyar parlagságról, a magyar nemtoródomségről, meg a mi ennek a következzése: a magyarnak nagy műveltségéről.

De van szó arról is, hogy milyen dicső a magyar erény, micsoda hatalom rejlik a magyar észben és e fajnak munkára termett kezben.

Sem nagy nemzeti frázisokban, sem oktan kritikákban nem szenvedünk hiányt.

A felelőlen kritikák szerepét adni nem nehez sehol; legkevésbé ott, a hol sok a kritikus és kevés az alkotó.

Ilyen ország a miénk. Több gáncs mint itt mifelénk nem éri a kultúrát megcsináló embereket széles e világon sehol. Hogy miért, azt itt sebtiben nem igen tudók elmondani. Sok fajta körülmény együttátása az oka, a mely nem tartozik közvetlenül oda, a hol egy

gyönyörű alkotásról esik szó, a májusban megnyitott pécsi országos kiállításról.

Irván a tárlatról, ilyen lesújtó gondolatok támadnak bennünk. Mert ez a kiállítás igazán megérdemli, hogy róla sürribben és bővebben essék szó a sajtóban és megérdemli, hogy más hasonló kiállításnál maradandóbb legyen az emléke.

Hogy Magyarországra nézve milyen messzeható jelentőséggel bírnak a vidéki kiállítások, azzal minden gondolkozó ember tisztában van.

Országunk mostanában indult arra a nagy útra, a mely felé a művelt nyugat halad: az ipari állam kiépítése felé. De hogy lépést tartson a kulturállamokkal, nem elég, ha a külföld előtt reprezentálunk, de törekednünk kell főleg arra, hogy mi magunk, a magunk javára legyen kultúrállam.

Valljuk be, a vidék kultúrtervéseké dolgaiban Magyarországon nagyon is elhanyagolt. A műveltségnek egyetlen ozentuma van, és ez a főváros. Ide osonósidik ipar és kereskedelem, művészet és tudomány, törvényhozás és sajtó.

Ennek ellenkezőjére a kis Svájc is példát adhatna nekünk, nem is szólva a régebbi szomszédállamokról, a hol a tudománynak megvan a maga székhelye. Külön iparvárosok léteznek, külön művészeti központok. A mezőgazdaságnak megvannak a maguk metropolisai, a melyek fölveszik a versenyt azzal a várossal, a hol a törvényhozó testület működik.

Talán mert egy kissé kévsé jutottunk, mint mondani szokás — a »modern kultura sáncaiba« azért nem fejlődhetett ki nálunk csak éppen a fővárosban — kedvező fekvésénél és közlekedési útjainak alkalmasságánál fogva — az a centrum, a mely minden kereseti és közgazgatási szervet magába foglal.

Bizonyos, hogy az egymásután keletkező vidéki kiállítások azt célozzák, hogy megszűntessék Budapestnek a kizárólagosságát. És ez rendjén van így. Bizonyos, hogy és cél máról-holnapra nem valósul meg. Amde az is bizonyos, hogy valamikor, ha egyébb akadály nem lesznek a fejlődésnek, hogy akkor Szeged lesz a mezőgazdaságunk, Pozsony a

Különlegességi gyár

Szivattyúk és Mérlegek

GARVENSWERKE

Központi Igazgató

Bécs, II., Handelsquai No. 130.

Városi mintaraktár: Garvens W

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

rekvéséire nagy csapás, de még sulyosabb feloldásért ró azokra, a kik angliai exportunk fejlesztésének óriási fontosságát folyton hangoztatták s a kik ennek fejlesztését ezen fontosságához nem méltó megmondhatatlansággal, szakértelem nélkül és lelkiismeretlenül vezették. De ha mindaz igaz is, a mit Buzzi barátom reflexióiban, hazai állapotainkról és azok okairól elmondott, az az én álláspontom helyességét, törekvéseim igazát meg nem dönti. Az egyes árukra vonatkozó megjegyzése nem térek ki, abban neki, a ki a hazai viszonyokat ismeri, bizonyára igaza van. Mindössze annyit mondok csak, hogy termelési viszonyainkat az angol piacokhoz viszonyítva reformálni, főleg élelmiszertermékekben mindig érdemes és sohasem késő, mert a mi Angliában jó, az mindenütt jó és mindenütt versenyképes.

De ha ez a szükséges reform nincs a megfellelő kezében, akkor oda kell tenni s ha tartani fog ez a reform 20 évig, akkor dolgoznunk kell 20 évig, de Angliát nekünk elvesztenünk nem szabad, bármennyi munkába és időbe kerüljön is.

Hogy a 28-ik lapszámomban nem festettem ki túl élénk színekkel kételemet az angol exportra vonatkozólag, az bizonyos. E napokban találkoztam Kerner Zoltán úrral, a ki jelenleg néhány hétre Magyarországon időzik és szóbelileg, valamint e sorokból is kitűnik, felszólalásomat helyeselte. Helyeselte pedig azért, mert szép speechek keretében mindig hallunk egyet-mást az angliai kivitel szükségességéről, de érdekében mi sem történik, a conjuncturák arra alkalmatlanok és földművelésügyi kormányunk lenne hivatva arra e tekintetben rendet teremteni s mindazon nyersterméneink és a földműveléssel kapcsolatos áruk kivitele érdekében végrehátra valamit tenni is és oly irányzatokat inaurálhatni és termelőinket ezek keretében nevelni és kioktatni, hogy abból azután mindnyájunknak kézzelfogható hasznunk legyen.

Nagy munka vár az országra, hogy mindaz, a mit Kerner úr kíván, megvalósuljon, de ahhoz a kereskedelmi minisztérium hathatós támogatása is szükséges, hogy a kivitel a romlóddá áruknak szárazon és a tengerhajózás útján, főleg a vizen a közlekedés az arra szükséges eszközök tökéletesítésé által megnyitassák. Nem a fejletlenül tűzött és minden reális alapot nélkülöző ötletszerű munka az, a melyet alkalmazni kell, hanem itt és most a reális alapokon nyugvó és ter-

szzerűleg előkészített gazdasági, az angol viszonyokhoz mért átalakítás szükséges, noha abbéli kételemem nem oszlanak szét, hogy az angol gyarmatok versenyképességétől félünk, nagyon félünk kell. *Buzzi Géza Félix.*

Maganjáró gőzeke a hatvani aratógépbemutatáson.

A Hatvanban július 10-dikén megtartott aratógéppróba, illetve versenyről rövidesen megemlékeztünk. Kiemeltük azt, hogy a hatvani bemutatás alapján ítélve, a kévektőgépek álló buzában jól működnek, hogyha jól kormányoztának. Meg kell tehát tanulni a bánásmódot velük. Több kérdésre, hogy lehet-e használni a kévektő aratógépet dült buza és árpaiban, avagy herés árpa és zabokban, laza, homokos földeken, a hatvani bemutatás választ nem adhatott. Arra nézve sem tájékoztatott, hogy mennyi a kévektő aratógép mellett foglalkoztatandó munkások száma. Ezekről más uton kell részletes tájékozódásokat szerezniük.

A kévektőgépek versenye mellett bemutatott az »Első magyar gazdasági gépgyára maganjáró gőzekeit. A mechanikus szántást ép úgy előtérbe tolja a mindig rosszabbodó eselőkérdés, mint a mennyire felszínre hozta a kévektő aratógép kérdését az arató munkások meggabalyodása. A gazdáknak arra kell gondolni, hogy minél kevesebb eselédet tartsanak, már az új eselődöntvény állásai miatt is és kevesebb fogatot kell tartaniok, a járnos okor nagy ára miatt.

A Fowler-féle gőzeke szántásán nagy léptekkel foglalt helyet a magyar mezőgazdaságban, de eddig csak a mély műveléshez excellált. Részint nagy uradalnak, részint szövetkezetekbe csoportosuló középbirtokosok a mély művelést ily módon kiváló eredménnyel hozták be. De a sekély (6"—8") szántás a Fowler rendszerű gőzekekkel jó pénzügyi eredménnyel végezni nem lehet. A gazdaközönség tehát vágyódik oly gép után, a mely a sekélyszántást olcsón végezze. A benzines automobil-ekék eddig elfogadható eredményt felmutatni nem tudnak.

Vajjon az amerikai maganjáró gőzekek eszméje szerint szerkesztett gőzeke, melyet az Első magyar gazdasági gépgyár bemutatott Hatvanban, teljести-reményeinket?

Midőn az E. M. G. R. T maganjáróját e szempontról bíraltál alá vesszük, ezen kérdésekre kell választ nyernünk:

1. Sík és lankás, sőt erősen dombos talajon dolgozik-e jól?
2. A száraz tarlót tőri-e jól és az ázott tarlón, a mely az ökörfogatok számára a legkellemebb, nem süpped-e?
3. Lehet-e vele végezni a tarlótőrt, a forogató és a vetőszántást is egyaránt?
4. Mennyi a napi munkaképessége sekélyszántásnál? Hány hold?
5. Mennyi mélyszántásnál, combinálva általa, porhanyitással vagy a nélkül?
6. Mennyi a kezelőszemélyzet?
7. Mennyi a vízfogyasztás?
8. Mennyi a kezelőszemélyzet?
9. Bevált-e a magyar gazdaságokban?

A mit Hatvanban láttunk, az következő: A maganjáró egy sík televény, középkötött földben dolgozott, a mely előző éjjel (30 milliméter csapadék) mintegy három ujnyira megázott. A maganjáró először 7 eketűnyit ekét vitt körben a táblán. A szántás mélysége 7"-ra volt tehető, tehát sekélyszántás. Ezt a munkát jól végezte, de azal a megjegyessel, hogy munkája rögös volt. Ezt a lokomotív kerekeinek nyomása okozhatta. Ezután befogták egy négy testű mélytő ekébe, a mely 9"-ra szántott és továbbá 3"-ra grubberezett. Ezt is szinte jól végezte. Ugyanezen eketeket átvittek a már megszántott területre, de ennek munkája már nem volt kielégítő. Ez azonban csak jux volt. A gép mellett működött egy gépész, egy fűtő, egy ekékormányzó, — egy szén- és egy vízihordó.

A gép ára 15.250 korona.

A jelenlevő gazdák véleménye az volt, hogy a locomotív szerkezete nem elég stabil, mert járás közben ide-oda mozogott, de hogy tarlósztásra nagyon alkalmas.

Többet erről a bemutatásról mondani nem tudunk.

*
Magáninformációink szerint az Első magyar gazdasági gépgyár maganjáró gőzekeit a hazai gazdaságok máris nagyon fölkarolták. *A múlt évben vezették be és már 60 gazdaságban működik.* A lokomotív sulya 76 q. Az eke sulya 12 mm. Szenet fogyaszt óránként átlag 85 kg-ot és pedig bármínő magyar szén, sőt tőzeggel is fűthető. A vízfogyasztást egy pár fogat meggyózi. Átlag 8—10 holdat végez naponta. Lehet vele 3 hüvelykre szántani és mélyen szántani 14 hüvelykig, mozdonyát pedig trágyakihordásra, repaszállításra stb. is kell fölhasználni.

Mindezekről leszi módunk nemskóra sze-

magyar tudományak és Pécs a magyar iparnak a városa.

Ezt igazolja a pécsi kiállítás. A ki ott volt (fájdalom, nincs országos zárandóklás a kiállításra) látható, hogy Pécs már nem csirája az első magyar iparvárosnak, hanem már azaz fejlődött, sőt már gyümölcsözők is.

A város maga a rohamos fejlődés útján van és a mostani kiállítás, a melynek minden egyes pavillonja jellemzi a nagystílűséget, olyan lökést ad a pécsi iparnak, a mely meggyőződött mindenkit, hogy a tarlat a nagy jövőre való készülődés első látható nyoma.

Pécs nagy jövőnek indul. A ki haladásának utját egyengette, egy egyszerű, a tévkenységű vagyakozástól duzzadó iparos ember: *Zsolnay Vilmos* volt, s a ki tovább fejlesztette az apja kezdeményezte iparokciót,

az *Zsolnay Miklós*, a pécsi kiállítás végrehajtott bizottságának érdemes elnöke.

A név széles e hazában ismeretes. Szak-körökben tudnak róla és tisztelettel említhetik mindenütt, a hol agyagban égetett edényről tudnak.

Ha egykoron Pécs városa oda emelkednék, a város mostanában törekszik, a város történetében aranylap jut a Zsolnayoknak.

Sem a főispán, sem az alispán, se megye, se status nem tettek tizedrésznit, mint *Zsolnay Miklós*, hogy az ország iparát és mezőgazdaságát mutassák be Pécs városában. Hazánli járt egymaga. A magyar ipar, a magyar kultúra nevében, hogy fejlessze, hogy nagygyvá fejlessze azt a várost, melyet működése hejlyeül ő maga választott.

Kevesen vannak Magyarországon, a kik így

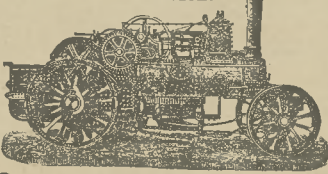
csinálnak kulturát. A kik az egyéni hasonlóságnak túl alkotnak a hazáért, de nem szónokolnak és nem becsmerélnék a haza szent nevében.

Thék Endre egyike az ilyen hazafiaknak, a kik igen keveset ósárolják a magyar hazafiságot és nagy ritkán magasztalják a magyar virtust. Nem tehetik, mert nem telik az időből. A ki egész napon dolgozik, annak nincsen érkezése az üres szószaporításra.

Thék Endre példát mutatott, *Zsolnay* kapott a példán és aczélos erővel, fiatalos hévvel dolgozik. Főlemelő a tudat, hogy van az országban olyan ember, a kinek nagy látókörrel párosul az igazi hazaszeretet és a ki először a haza és azután a háza hasznát keresi.

Az ilyen emberek váltják valóra a nótát, a mely szól a magyar dicsőségéről! *M.*

Eroszoló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

mélyesen meggyőződni oly gazdaságban, a hol már huzamos ideje használják és ha mindaz, a mit hallottunk e gépről bevállik, akkor úgy nagy, mint közgazdaságokban a fogatos munkának helyettesítése megoldottnak lenne tekinthető. Fenntartjuk tehát akkorra végleges ítéletünket.

Ismét a mezőgazdasági szakoktatás reformjához.

Második újítás az akadémiánál, a tanfolyam három évvessé létele. Ezen intézkedés megnehezíti a gazdasági pályára lépést és gyakorlati szempontból mérlegelve sem helyeslem. Nem is felel meg a mai viszonyoknak, mikor minden tanítást a gyakorlati tapasztalatokra építenek.

Hogy példával illusztráljam, legutóbb a vasuti tanfolyammal létező volt a gyakorlati évet, melynek eltöltése után veszik csak fel a hallgatókat. Hogy milyen előnyös a gyakorlati tudás, az akadémiák előadásai megértésénél, azt csak személyes tapasztalatok alapján lehet igazán konstatálni. E sorok írója gyakorlati év után ment Övrára s óráról-órára tapasztalta azt a különbséget, melyvel előnyben volt a gyakorlattal nem bírók

helyeken fizetettnek, s pedig minden vonalon, ugy lakás, mint élelem s egyéb szükségleti cikkekben.

Meg azután a hagyományos »gazdász« szellem követelkezésében, milyen drága, szép, de veszedelmes élet folyik a helyeken.

Az eddigi két esztendő alatt is, hány ifju élet esik áldozatul a kártya, ivás és egyéb »nemese szorakozás szonvédelvények.

Ezen költségeket s káros állapotokat csak fokozza még a harmadik évfolyam felállítása.

Másrészt tanulmányi szempontból sem pótolja az ott elsajátítandó gyakorlati tudás a valódi gyakorlatot, ezt láthattuk az eddigi egykori tanulmányi szemléknél. Milyen komolyan vették ezt legtöbben! S képzeltető-e, hogy a lemaradt ifjak szazait ott tényleges munkák végzésére fogják eredményenyl bírhatni. Hiszen az akadémiák alig pár száz holdnyi, s kis üzemi gazdaságában nem is áll módjában a mai intensív gazdálkodást bemutatni!

Nem, ez nem a módja a gyakorlati tudás elsajátításának, erre az élet és nem az iskola hivatott. Az csak az elméleti tudás alapozását képezte elő. Ezt két esztendő alatt sikeresen elvégezték olyan tanulók, kik gyakorlati tudásuk alapján nyerték az előadottakat.

Mindezekből azt következtetem, hogy sok-

azokat. E hátrányon segítendő, Kühne monsonyi gépgyárosunk a marokszedőkre egyes, a kévektőkre kettős kerékmankókat szerkesztett. Ábráit bemutatjuk. A javítás nagyon praktikus, mert a gép járása jelentősen biztonságosabb és az igavonó jószágot nem kinezza. A fölllesztés a gépre nem jár nehézséggel.

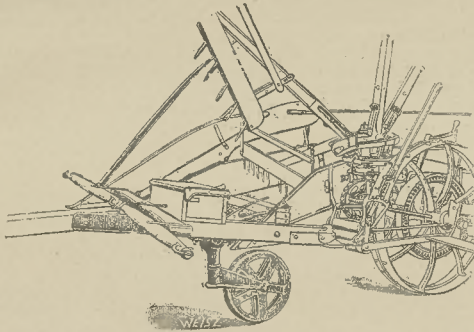
A kapuvár-öntési gazdaság ismertetése főbb vonásokban

I.

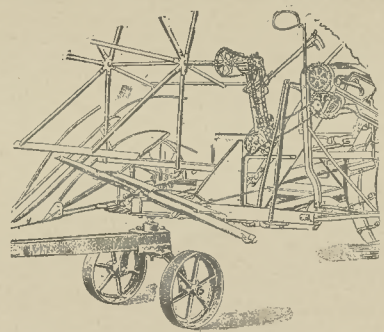
Öntés pusztja.

A Hanság déli szélén, a kanyargós Kis-Rába és a Szegeci-csatorna szögletében terül el hazánk egyik legokszzerűbben kezelt gazdasága: a kapuvári uradalom Öntés pusztája.

A kapuvári állomáson az uradalom mezei vasutjának egy személykocsija várakozott reánk. Az élébe fogott pejarparja élénk ügésben ragadta tova könnyű járművünket Gartha főtüzőzóján, majd a várkert árnyas lombátra alatt. Tovább haladva, jobbról a tisztí lovak istállója konyhakertészettel, balról a vár-istálló, az uradalom téglagyára ma-

102-ik ábra. Kühne-féle mankó kerék a marokrakó aratógép rudja alá.

103-ik ábra. Kühne-féle kettős mankó kerék a kévektő aratógépek rudjának átáramasztására.

felett. A legszimlább technikai vagy üzemi dolgok megfoghatatlan magasságban lebegtek a legtöbb gyakorlattal nem bíró, illetőleg valami privát szivesség után megszerzett gyakorlati bizonyítvánnyal dicekőbb hallgató előtt, míg az előadások legnehezebb része, mint felette érdekes dolgok, élvezetes órákat szereztek nekem s azon kevés társamnak, a kik szintén gyakorlatban láttak s tanultak mindentől valamit. Így történik azután, jó patriarkális szokás szerint, hogy az előadás meg nem értő, s azt nagyon unalmasnak tartó ifjak nagy része egyáltalán nem, vagy csak nagy néha katalogus olvasáskor jelennek meg az előadáson, vagy pedig óra közben szöknék el onnan.

Ezen állapot, a gyakorlati bizonyítványok felültes bíralatának következménye. Birkölt kiállított bizonyítványt elfogadtak.

De súlyosan nehezedik az új szervezet szerinti meghosszabbított tanid a közép- és szegényebb sorsakra. Tudvalévő dolog, mennyire kihasználják ezen privilegiumos kisvárosok lakói a nekik kiszolgáltattott ifjúságot. A nagy város drága élete meg sem közelíti azon horribilis ártat, melyeket ezen

kal eredményesebb volna, s jobban beállana az akadémiák olyan szervezése, mely szerint csakis ténylegesen eltöltött egy esztendő gyakorlatlalt biro ifjak vendők fel s az új javított tantervezet szerint két évfolyam, — 4 félév — alatt kiképezendők volnának.

A gyakorlat ellenőrzésére szolgálna azon intézkedés, mely szerint minden az akadémiára készülő ifju köteles volna bejelenteni a gyakorlati év megkezdésénél a helyet, gazdaságot, hol az esztendőt tölti, a mi azután még máskép is ellenőrizendő volna, a mikor nem volna olyan könnyű, olyan szivességbeli bizonyítványokkal bejutni az intézetekbe. S így azután ott komoly munkához fogna minden egyes hallgató.

Ajánlom ezen szerény észrevételemet az illetékes körök figyelmébe.

Homig Odón.

A Kühne-féle aratógép-ruddátmasztó taliga.

Az aratógépnek tömérdek hátránya mellett nem utolsó az, hogy a rud reá nehezedik a vonóállatokra és ennek folytán eleszigazza

rad el mögöttünk s átunk a gyönyörű ese resznye-fasoron visz tova, melyben kb. 400 szemből szebb cseresznyefa olvasható meg.

Nem sokára feltűnik az első major: India. Töle nem messze a vasut háromfelé ágazik. Egyik sinpár Földvár, a másik Kistölgyára vezet; mi a keleti sinpáron folytatjuk utunkat s alig lépünk át a Kis-Rába hidját, már előttünk látjuk az öntési gazdaságot, mint valami szépen gondozott veteményes kertet, középen a fenyőfák övezte pusztával. A fenyőkoszoruból egy gyárkémény nyullik ki magasra; figyelmeztető az érzékeny, hogy most nem a letűnt korszak nyers-termelő birtokába lép, hanem oly gazdaságba, mely terményeit lehetőleg feldolgozva viszi piacra s így biztosítja a maximális jövedelmet.

Kétoldalt ringó kalásztáblák közt, viruló platánok árnyékában visz tova utunk s egy-negyedóra mulva már megérkezünk végállomásunkra.

Számúzeve van innen a rideg pusztai hangulat, nyüzsgő mozgás észlelhető az egész pusztán. Mindenütt a legnagyobb rend és tisztaság uralkodik s gyönyörű harmoniába

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

olvad össze a csinoság a praktikus hasznossággal.

A fűt — melyet a pusztai lakói utcánál szoktak hívni — kettősziója az egész helységet. Egyik felén tűz csellódk foglal helyet. Egy-egy házban 6—8 család lakik. A házor előtt hatalmas gesztenyefák sorakoznak; árnyékában játszadozik a gondtalan gyermekcsereg. A házak mögött udvar, minden családnak külön tyúkól, disznóól és kis veteményes kert. A családok egyformaságát csak a közepén elhelyezett iskolaépület törí meg, hol a családok gyermekei nyerne oktatást a főtanító és segédtanító felügyelete alatt. Tetején van egy kis torony a pusztai harangjával.

A fűt másik oldalán a gazdasági épületek találjuk. Valamennyi épület szilárd, gondosan tartozott; különösen csinosak a svájci stílus emlekedtő gőblyistállók. Az istállók talpazata betonból készült, a mi ugy trágyatermelési, mint egészségi szempontból legmegfelelőbb. Elcsuszás, lábtörés mindáltal a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, mert a gazdaság alomszámban nem fukarkodik. A jászlak szintén betonból készültek s melyek, legelőszervi evésre kényserítve az állatot (hollandai jászlak). Két-két hízó közli 1 ónitató-csésze van elhelyezve.

Minden istálló előtt találunk egy praktikus trágyatölepet. A telep 1 méter magas természetállal van körülveve; aletja igen keményre ledöntött agyag- a közép felé lejtős. A trágya-lé a közepén összeögyülve egy ösvezeték segítségével a trágyakutba vezetetik. A trágya kiszáradásának megakadályozására a telepek nyárfával (Populus alba) vannak körül-ültetve.

A pusztának déli felén van a mezőgazdasági szeszgyár, gőzmalom, magtár, valamint itt találhatók a gazdasági műhelyek is.

Az iskolával a szemben két kóralaku remisz közt találjuk a 96 méter mély artézi kutat, mely époly kellemes, mint a mily egészséges, bakteriummentes vízzel látja el a pusztai lakóit. A kut perccenkint 12 liter, 6—8-u vizet szolgáltat. A víz önérejből emelkedik a felszínre, hol bizonyos mennyiséget egy betonkád fog fel, a fölös víz pedig az utca szélén kis patak alakjában elfolyik, nagy öromére a lubiczkoló kis kaosáknak, de nem kisebb bosszuságra a bivalyos béreseknak(?). A kut fölött természetből és ezementből impozáns barlang van építve, mely méltó díszre az egész pusztának.

A gazdaság üzemének ismertetése.

A kulturterület 1200 kat. hold.

A gazdaság talaja főképen középkötött agyag, a Hanság felé eső részen azonban fokozatosan a humuszus sanyföldes tér át. Átlag a talaj sík, csak két helyen észlelhető dombszerű kiemelkedés, hasonlóképen csak itt-ott akadunk kanyargós mlyvedésekre, mely vájolatok a Kis-Rába utját jelölik azon időből, mikor még erdő borította az egész területet és a folyó kénye-kevére szerin változtatva medrét. Fokozatos és óvatos planirozással már igen sok új vájolatot ösimítottak.

Növénytermelés. A gazdaság terményei közt a kalászosok és a cukorrépa viszik a főszere-

pot. A buza 4 fajtában termeltetik: a francia, angol (Rivets beardod), somogyi tar s végre magyar buza. A megelőző évi trágyázott jó strukturájú rozsoföldekbe francia és angol búzát vetnek, mert ezek legigényesebbek a föld tápanyagait illetőleg (mög is hatálják 20—22 q. terméssel !); a szálkótlán inkább a humózus földbe kerül, tekintettel arra, hogy a televényben gazdák talajt az úri leginkább. E külföldi fajtakat, dacára az előítéleteknek, itt már régóta igen szép eredménynyel termelik, a mi némileg tán a Hanság nyirkos, ködös levegőjének a kevésbé kontinentális éghajlatának tudandó be.

Rozsszal néhány éve termelési kísérletet folytattak s a pecusit találták e talajra a termelésre legérdemesebbnak. (Az uradalom állandó növénytermelési kísérleti teleppel rendelkezik !)

Az árpából a Hanna-árpát termelik s a javát, mint sorárpát értékesítik, csak a II. rendű termény kerül takarmányozási cél-locokra.

A hüvelyes vetemények közül a ropozét termelik mintegy 100—120 hold terjedelemben. A ropoze mindig egyfél zöldugarba, egyfél fekete ugarba jön.

A gabonasműek vetése 6', a ropozé 12' sortávola történik. A buza ölt, hol a grom sűrűn felütötte fejt, vagy a talajfelszín cserepes, ott kapálásban is részese. A többi buzaföldek, rozs, árpa és zabföldek gondos gyomlálásban részesülnek s e munkának csak a kalászhányás vet véget. A megdülés ellen ugy védőkeznek, hogy a buja rozsovetéseket öszel, a buzákat tavasszal juhokkal legeltetik, azokivül április hóban könnyű, 1 lovas hengerekkel az öszes gabonavetéseket lehengergetik. Az aratást kézióru eszre, de tartalékban áll 2 aratógépez azon vetre, ha az érés hirtelen beállana s a kézióru nem bírná a munkát vagy esetleg valami szájrőkmozgalom késleltetné az aratás rendez lefolyását. A cséplés 1 héttel az aratás megkezdése után veszi kezdetét. Két 10—14 lóerős gép végzi a cséplést; naponta 300—350 kereszt gabona elcséplésére képesek.

A kiséplést meg egy igen célszerű, 100 W. befogadására képes, száraz, szellős és tűbiztos magtárba kerül. A gabonának szállítását az emelőre elevátor eszközi; ugy ezzel, mint a praktikus csőhálózzalt, melyen keresztül a legelső emelőről tetszés szerinti helyre vezet-hető a gabona, a gazdaság az a kézióru majdnem teljesen megkariítja. Az elevátor, valamint a magtár torniórt, rostáját a szeszgyár (és gőzmalom közös) gőzgépjé hozza működésbe.

A cukorrépa-termelés a gazdaságnak egyik főjövödelmi forrása, azért mlyelésére kiváló gondot fordítanak. A termelési kísérletek szerint eddig a Dippe- és dr. Bergmann-féle repák biztattak a legtöbb reménynyel. Az öszi mély szántást egy 2 lokomotívos Fowler-féle gőzeke végzi. Naponkint 15—20 holdat képes 30—40 cm. mélyre megszántani. Holdvilágos éjeleken a munka nem szünetel; mindegyik lokomotívhoz 2 gépész és az ekéhez 2 kormányos van beosztva, kik felváltva dolgoznak. A répa a trágyázás után csak a harmadik évben kerül a földbe, azért tavasszal

2 q. superphosph. begrubberolása mindig kifizette magát. Az első kapálás, másodk kapálás és egyezés, valamint a harmadik kapálás kézióruval történik. E közben azonban, mihelyt kissé gyomos vagy cseresep a talaj, többsoros lókáppal iparkodnak a kedvező morzsalékos strukturát föntartani, mert az uradalom is ugy gondolkodik, mint a franciaék, hogy a kapával öntöz a gazda és ezukrot sajtol a répába. A ezukorrépaak szállítása a 10 km. távolságra levő vasuti állomásra sommi nehézséget sem okoz, mert a gazdaságot behálózó mezei vasuton 60—70 q. ügve vizs tova egy-egy marokózi.

A burgonya minden műveléset fogatos örv végzi. Sor és növ. távola 40 cm. A termés javát led idején külföldre szállítják (Svájcz) s mint csemegeburgonyát értékesítik, a II. rendű sertések takarmányozására fordítják.

A kultúrövények termelési viszonyainak változása után álljon itt mutatóul 2 vetésforgó:

I. agyagtalajon:

1. fekete vagy zöld ugar,
2. ropoze,
3. buza,
4. répa,
5. árpa.

II. tipikus tőzegtalajon:

1. rozs,
2. krumpli,
3. zab.

Rétek és legelők. A gazdaságnak nagy kiterjedésű rétei és legelői vannak (500 kh.). A rétek egy része mesterséges magkeverék vetése útján létesítették. A réteket minden tavasszal régtalvával ösimítják, a talajporhanyítás és gyomirtás céljából pedig Laake-féle scariificatorral művelik meg. A trágyázás fahamuval, a nedvesebb területeken ezukorgyári mészzappal történik. A réteket öntözö csatornák szelik át: árasztásos rendszer. Az öntözés a Kis-Rába iszapdus vízevel történik; leginkább csak az anyszánésa bejakarítása után van reá szükség, mert öszel és tavasszal a rétek nedvességben különben is gazdagok.

E gondos mlyvés, valamint az intenzív trágyázás, talajozás stb. indokolja azt, hogy a gazdaság még tözezes rétein is igen jó minőségű és nagy mennyiségű szénát tud produkálni.

A legelőkre szánt területek évente máshol és máshol vannak kijelölve. A sarjuletakarítás után a réteket is járja a legelő jószág.

Trágyázás. Az istállótrágya igen gondos kezelésben részesül. Az egyenletesen eltergetett trágyát naponta 3—4 óra folyásig 1 pár bivaly tiporja; a trágyakutba öszegyülemő trágyalé hetenkint kétszer a telepre fekszenkerdítetik. Az így kezelt trágyából a trágyázandó föld holdjára 30 szekérral (á 10 q) hordanak ki.

Mivel a gazdaság elegendő, kitűnő minőségű istállótrágyával rendelkezik, mütrágyázást aránylag kevésbé folytat, a mennyiben csak ezukorrépa és buza kap 2 q. suporófosztat a gyengébb földeken.

Állattartás. Az állattartási szervezet ágazatai: a gazdasági munkálatok végzéséhez szükséges vágomarha-, a trágyatermelés céljából tartott hízó-ökör-állomány, végre a juhászat és a ménes. Az igásokrök kivétel nélkül

Kölnön átrajezétek mindennemü gazdasági gépeiről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE NY TÁRSULAT BUDAPEST

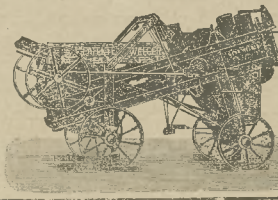
Legtökéletesebb rendszerü

GOZCSÉPLŐKÉSZLETEK,
úgyszintén **MAGÁNJÁRÓK (úti mozdonyok)**
cséplési, vontatási és szántási cézlokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

UJ!

UJ!

Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott teljesen önműködően fel-töző szalmaprés-elevátorok-nak.

magyar fajtájuk. Erős, szívós egyed valamennyi. A fiók az uradalom nagy-hansági legelőin nevelkednek, 4 éves korukban kerülnek befogásra és 4 évi kiháználást után felhizottan kislejteztetnek. Takarmányozásuk (a többi hazai gazdaságainkhoz képest) igen intenzíven mondható, mert darabonként télen nyáron 2 kg. abraktakarmányt kapnak, ehhez télen répaszeletet és 12 kgr. szénát, nyáron ad libitum oszlamadét. Az igazerő 52 pár ökor és 2 pár bivalyból áll. E nagy szám részint a talaj kötöttségében, részint az intenzív talajművelésben találja magyarázatát.

Az igazlovak (7 pár) hidegvérűek (tenyésztésbe is beosztottak), a futólovak félvér-angolok. Abraktakarmányuk: 25 kgr zab, 25 kgr zuzott tengeri és 10 kgr. búkkönyzsőna, nyáron zöld búkkönyv vagy luczerna ad libitum.

A hizálás czélja, mint már említve volt: a trágyatermelés. A lekötött állatok 3¹/₂—4 évesek; részint saját nevelésűek, részint vásároltak vettéknek. Kivétel nélkül tarták: pingangit, brettenburgit, lavanthali és bernieket. A hizálás 6 hónapig tart; a felvétel átlag 180—200 kgr. A hizálás a következő szabványok szerint történik:

Korpa	1	0	5
Árpáda	0	5	1
Kuk. dara	1	2	5
Szár. tengerimósk			1
Repczegőcsa	0	5	1
Melasse	1	4	1
Réti széna	5	5	5
Sav. répaszelet	40	35	3
Árpszalma (szecs.)	2	2	1

A hizók száma állandóan 208.

A juhállomány electoral-negretti merinofajta. 30 évvel ezelőtt még a juhászat volt az öntési gazdaság főekessége. Pcpineriája híres volt Európaszerte, mert a tenyészkiválóasztás igen nagy precizitással végeztetett minnek eredménye még ma is látható. Évente kétszer történik elletés: decz. és jun. hónapban. A téli bárányok merino csokkakkal felüzetett (merino) anyaktól származnak s a kislejtett egyeket helyett töltik be; míg a nyáriak merino-anya és doronkostól származnak s 3 hónapos korukban hizottan eladása kerülnek darabonként 14 koronért.

A ménes czélja az uradalom igás- és hintő-lőszerkeletét alkalmas és kollé mennyiségű lóerővel fedezni. Ide kerülnek az elnehezült hintős és hidegvérű igáskancák után eső csikók. Az előbbieket állami, az utóbbiakat uradalmi hidegvérű mén fezei. A ménes állomány 30—40 csikóból áll. A hidegvérű csikók 2¹/₂—3 éves, a melegvérűek 4 éves korukban kerülnek befogásra. A csikók nyáron legelőre járnak, télen pedig 2 kg. zab, 6 kg. búkkönyv vagy luczernaszőna és 5 kgr. répa a napi takarmányuk. A téli istálló is tágas kifutóba nyílik.

Mezőgazdasági ipar. E czim alá sorozom azon tényezőket, melyek vagy a gazdaságban szükségelt gépek, takarmányemkek előállításával foglalkoznak, vagy a gazd. termékeket dolgozzák fel.

A gazd. műhelyek 3 osztályba sorozhatók: 1. gépészműhely (lakatos), mely 6 egyéni foglalkoztat. A lakatos és hidegvasmunkák itt készülnek, — de nemcsak a gépek javításával foglalkozik e műhely, hanem új gépeket (elevator, ekék, vaslajtok) is állít elő. 2. a kovacs-műhely személyzete áll 1 mester, 2 legény és 2 másból. 3. A faragóműhelyben

pedig 1 bognár, 1 ács, és 1 bognárlegény dolgozik.

A gőzmalom 5 kőre, 1 hengerre és 1 pogácsazúróra van berendezve s a gazd. szűk-ségtel dara, pogácsa őrlésére, zúzására használják. Téli időben a celedéségek is öröl árpát és kukoricát, melylyel sertéseiket hizalják.

A mezőgazdasági szeszgyár a cukorrépa-fejek feldolgozására van hivata, de mivel az egész üzem idejét a répafejek feldolgozása nem veszi igénybe, az uradalom u. n. szesz-répa-t is termel a gyár számára. Napi termelése 7 hl. A gyár hulladéka: a répaszelet a hizálásnál értekesül.

Halvány vonásokban bemutattam az öntési gazdaságot és az ott divó üzemenzsert; hűtőközpélt megrajzolni ily korlátolt helyen esékélyesgönmek nagy feladat volna. De nem is volt ez czélom. Ha a fentiekből csak egy körülmény is megragadta a szives olvasó figyelmét, melyet gazdaságában gyümölcsözően fel tud használni, ugy e sorok betöltötték hivatásukat.

Schandl József.

KÖNYVISMERTETÉS.

Egyszerű gazdasági számtartástán. Irta: Ormándy János, a debreczeni gazd. akadémiá üléttan tanára. Szerző a közép és kisebb gazdaságok számára állított össze oly formát, a mely lehetőleg kevés munkával járjon és a gyakorlati élet követelményeizhez hozzásimuljon. A munka nagyon jól van összeállítva, de egyet nélkülözünk benne: az anyagforgalmi naplót, a melyet a Kodolányi zsebnaptárban francia minta után felletünk és melyet sok magyar gazdaságban már vezetnek. Valamint a pénztári naplót az összes pénzforgalmat egybeüjti, azoképen gyűjti össze az anyagforgalmi naplót az anyagbevételeit és kiadását, a melyből megfelelő számlákra elkönnyvelhető. Ezt a hiányt leszámítva, a könyv igen jó szolgálatokat tehet a gazdaközönségnek, miért is szivesen ajánljuk. Ára köve 8korona. Kiadja Hege-dy és Sándor könyvkiadó-hivatala, Debreczenben.

Előadások a cukorrépa termesztéséről. És pedig Cserháti Sándor: Ujabb tapasztalatok a cukorrépa termesztés köréből. Lánhart György: A répa legfontosabb betegségeiről. Jablonovszki József: Hadjárat a répa bogarak ellen. Kiadja a magyar cukorgyárosok egyesülete. Ez előadásokat, a cukorgyárosok országos egyesületének elhatározására ez év január 28—29-én tartották meg Budapesten, a Köztalken, február 3-án Aradon, február 14-ikén Kaposvárt és február 24-ikén Miskolcon a gazdaközönség előtt. Most ez előadások nyomtatásban jelentek meg és így hozzáférhetővé váltak az ország egész gazdaközönségére nézve. Az előadók előkelősége már, maga is ajánló levél.

Méhtenyésztési kalauz a nép kaptarához. IV-ik kiadásra jelent meg Dömötör Lászlónak, a nép kaptára feltalálójának ezen munkája. Ez a tény a legjobb dicséret. Ára 1 K 50 fillér. Megrendelhető a szerzőnél, Szeg-zárdon.

A nagyszentmiklósi m. kir. földmives iskola Kristóf-intézet gazdasági leírása és üzem-terve. Kidolgozta Lukácsy Imre igazgató, Sajtó alá rendezte Hensch Árpád. Kiadja a m. kir. földművelésügyi miniszterium. E 124

kat. holdnyi birtok a Bánság fekete földjné mintául szolgálhat hasonló területű birtokok berendezésére, mert a birtokon megvan minden, a mi hasonló viszonyok közt levő birtokon helyet foglalhat. Az üzemi számítások rendkívül tájékozottak. Megszerezhető a m. kir. földművelésügyi miniszteriumban.

Jelentés a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kerületének 1906. évi földgazdasági viszonyairól jelent meg Szakács Péter titkár és László Gyula másodtitkár tollából. Az erdélyrészi földgazdasági viszonyairól és fejlődéséről e jelentés behatóan tájékoztat.

A földmives iskolák. A gróf Eszterházy-féle csákvári földmives iskola 16 éves multjából merített adatokkal támogatva, irta Szilárd Gyula, földmives iskolai tanár. E 16 év alatt 120 tanuló végeztet tanulmányokat Csákváron, a hol a tanítás és ellátás ingyenes, sőt 70 korona évi díjazásban részesül a tanuló, a ki csak földmives gazda fia lehet. Ezek közül saját birtokán gazdálkodók 13. Gazdasági szolgálatot vállalt 75. Katona 2. Pályáját elhagyta 20. Tartózkodása ismeretlen 1. Elzúltott 1. Meghalt 5. A gazdasági szolgálatban álló 78 közül a gyakorlati tiszti vizsgát letette 4. Botos ispán lett 10. Kezelő gazda lett 6. Majorgazda, kulesár, tehenes gazda, vinczellér s ehhez hasonló egyszerű gazdasági altiszt lett 56. Szolgálat nélkül van 2. Ezek a számok beszédesek. A csákvári földmives iskolából kikerült tanulók oly hivatást töltenek be, a minőt rendeltetés-szerűnek mondhatunk. Hogy a földmives gazdák aránya kicsiny, annak oka az, mert a földmives gazdák 2 évre nem adják ki fiaikat, még ha ingyenes oktatásban részesülnek is. Miért is inkább altiszt-képző iskolának mondhatjuk. Szilárd ugy véli, hogyha a kisgazdák fiatal 14 éves korban vennék fel és csak télen tanítanák, akkor be lehetne vonni a földmives gazdákat abba, hogy fiaikat taníttassák. Az altiszteket pedig olvözgett katonák kötelezettség után kellene felvenni. Ezen eszmék tapasztalatok által meg vannak érvelve és így nagyon figyelemre méltók. Megérdemlik, hogy méltányoltassanak, mert így a meglévő földmives iskoláknak egészséges reformálása menne végbe.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti
gyapju-aukceziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuár-
verési vállalat Budapest, Dunaparti te-
herpályaudvar” czimzett gyapjuküldem-
vények a M. A. V. öszes vonalain
tetemes díjkezezményben, valamint
igenes raktározásban részesülnek. Be-
jelentéseket elfogad és mindennemű
felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek.

Előreszűrt hasai anyagból gyártunk czidőszert 15 féle nagyságban, különböző szerkezetben s gazda minden követelményeink legjobb meg-
felelő általános termény tisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő- és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó-erőre alkalmazva. — Ez évi ujdon-
ságainkról zivisekedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. ÉS TÁRSA különleges terménytisztító gépjárá Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Mütrágya tözeges földre kender alá.* Az esedi lápon levő tözeges földmire milyen mütrágyát alkalmaznak kender alá? A. D.

Kérdés. *Vizenyös homok átalakítása legelővé.* Van nekem 100 hold homok talajú szántó földem, melyet azonban az ideihöz hasonló években annyira meglep a víz, hogy benne a rozsvetés teljesen tönkre megy. Ezt a területet néhány év alatt marha legelőre kívánám átalakítani s az ott gyűlémlő trágyát szelőtelepemen használni fel. Tisztelettel kérdezem, hogy 1. milyen fűmágykeveréket használnak? 2. mikor vessek azt el? 3. kat. holdanként hány kg. kell? 4. a legelőre évenként mennyi és milyen mütrágya kell s mikor kell azt felszórni?

Tudom, hogy a dudva lassankint felverné a különben is lapályos helyet, de abban nem vélek olyan hasznos fűanyagot lenni, mint a mesterségesen vetett legelő fűvében. U. L.

Kérdés. *Melyik a legjobb keltető gép.* Gyakorlatból melyik tojás keltető gépet lehet a legjobbnak tartani s hol kapható az? U. L.

Kérdés. *Az ingatlannak tartozéka-e a szalma és trágya.*

Határunkban egy nagyobb birtok parcellázva és eladva lett, mely eladásnál csupán a bánatpénz és a fizetési feltételek képezték a vételnek szoros kikötését, minden egyéb rendelkezés nélkül. A bérlő, ki októberben átadja a birtokot, felhasználva az utolsó évet, bevettelt minden bevethető szántó földet, — most pedig a gazdaságban összegyűlemlött összes trágyát eladta, sőt az idejé összes szalma termést is eladni készül, — tisztelettel kérdezem van e joga ehhez, vagy mint a birtok tartozékát, birtokot megvevő új birtokosoknak vissza hagyni köteles. H. P.

Felelet. *Tejszállítás 220 kilométerrel czímű kérdésre.*

A 220 kilométer nem lehet akadály a tejvasuti szállítására nézve, hogy ha a keltő intézkedéseket megtesszük. A Hollandok sokkal nagyobb távolságról képeztek tejet szállítani Berlinbe, de mit tesznek. Először is pasztörizálják a tejet, vagyis fölmelegítik annyira, hogy a bomlasztó csírákat a tejből elöljék. Aztán lehűtik erősen jegyzett hűtővízzel 1—2 C. fok melegre. Így a tej akár 500 kilométerre is elhírja a szállítást. A kérdés csak az, hogy a pasztörözés és ilyen erős hűtés mennyiben alterálja a kólysegeket. A technikai lehetőség azonban föltétlenül meg van. C.

Felelet. *Üszög az árpában czímű kérdésre.* Az üszögombák közül az árpát a por-vagy repülőüzög bántja, a melynek két alakját különböztetjük meg: a héjas árpászögöt (*Ustilago hordei testis*) és a csuszás árpászögöt (*Ustilago hordei nuda*). A héjas árpászögöt jellemző, hogy a kalász toklászái epim maradnak s az üszögspórák mintegy bezártnak a toklászközből s csak az ezeken támadt részeket át hullhatnak ki, míg a csuszás porüzög által megtámadott kalász teljesen szétrombolódik, csupán a nyél marad meg.

Az árpaporüzög elleni védekezés meglehetősen ingatag alapon nyugszik s különben is megnehezíti a védekezést azon körülmény, hogy a porüzögspórák még az aratás előtt széthordatnak a szél által s a talaj lýlmond megfertőztetik. Míg a köszög ellen biztos szer az 1%-os csávázás rézgáliczoldatban, addig ugyanezen eljárást a porüzög ellen alkalmazva, a talajfertőzés miatt, csak feleredményt érhetünk el. Mégis, ha nagyon üszögös volt az árpa, ajánlatos lesz az 1%-os csávázás rézgáliczoldatban oly módon, miként az a buza köszöge ellen van alkalmazásban. Nagy visszhangot keltett annak idején a *Jensen által ajánlott védekezés* módja. E szerint az árpát (vagy zabot, a mely szintén nagyon sokat szenved a porüzögtől) először közönséges hőmérsékletű vízben áztassuk 4—5

órán át, majd mintegy 5 perczig 53° C. meleg vízben folytonos keverés közben áztassuk. Hogy mi ennek élettani hatása, illetőleg mire alapítja Jensen védekezés-módját, attól e helyütt eltekintem kell. Jensen védekezés-módja jó sikerrel jár, bár a mint a hazai vizsgálók s kísérletek is bebizonyították, teljes sikert szintén nem eredményez. Csakorlati gazdának ajánlani nem igen merjük, mert kiviteles sok körülményességgel jár s a csávázás rézgáliczoldatban elért eredmény nem igen marad mögötte a Jensen védekezés-módja sikerének.

Kadoeca Gyula.

Felelet. *Mennyi ideig álljanak szárazon a tehének?* ez imző kérdésre.

Általában elfogadott nézet, hogy borjazás előtt legalább 6—8 hétig.

Sok tehát elapad magától jóval előbb, egyeseknél azonban mesterségesen kell ezt cszközölni, a születendő borjú érdekében, meg hogy erőt gyűjtson a tehén a következő tejelési periódusra.

Legjobb eljárás az elapasztásra a fejési időszakok bővítése, mit azáltal érünk el, hogy az eddig minden nap 2-szer fejt tehent csak egyszer fejtük pár napig, később másodnaponként, majd 3-ad naponként. Ily módon egyes tehének előbb, mások később apadnak el, de legfeljebb 2 hét alatt teljesen elapasztjuk a legbővebben tejelő egyedek is. Én rendszeren egyik próbaféjtől a másikig szoktam ezt keresztülvinni 1 hét alatt. A tögyet mindigjól kifejező apasztáskor is!

Hogy a gulyás rendezz szokjon, igen ajánlom a magam eljárását.

Folytatási jegyzékemből kiírom azon tehének remélhető ellésidejét, melyekről feltételezem, hogy megállapodtak. Ezen jegyzék tartalmát bediktálom a gulyásnak (tehének gazdának) s egyben bediktálom az elapasztás idejét is. Ugyanezen kivonatot rávezetem a tehén fejéltáblájára is, s még ezenfelül az istálló falán is lóg egy következő beosztású fekete tábla:

Időjárás	A tehén neve és lb. száma	Folyás idője	Remélhető ellés	Elapasztás ideje	Tényleges ellés	Ellésidőjárás	Jegyzet
1	Remek 121	VII. 8.	IV. 18.	II. 18.	IV. 20.	VII. 20.	
2	Felhő 101	VII. 9.	IV. 19.	II. 19.	IV. 19.	VII. 19.	
3	Zsombék 99	VII. 30.	V. 10.	III. 10.	V. 15.	—	Teny. szánt bikaorju tovább szoptatandó.
4	Pintes 103	VIII. 4.	V. 15.	III. 15.	—	—	Elvételt II/1-én.

A fenti kimutatás csak példul szolgál s látható belőle, hogy figyelmezteti úgy az ellenőrző, mint a kezelőszemélyzetet az elapasztás idejére s egyben a választás idejére is, feltételezve, hogy 3 hónapig szoptatunk s ettől csak kivételesen térünk el, mely kivételeket a jegyzet-rovatban lehet feltüntetni, mint ez a 3. számú tehénél látható. Ugyancsak a jegyzet-rovatnál egyes abnormitások feljegyzésére.

A táblázaton s feljegyzéseken kívül esetleg szükséges lesz még egy-két jó, magyaros imádság, még mielőtt beperlelné ezert t. gazdatársamat a gulyás ur!

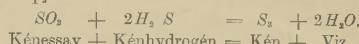
Szász Ferenc.

Felelet. *Záptojászság a borban czímű kérdésre.*

A bor kellemetlen záptojászságának 3 oka lehet: a) Ha a bor nagyon erősen kéneze volt és véletlenül vs került a hordóba, vagy a hordó vasrészei belül szabadon érintkeznek a kénezeskor keletkező kénssavval. A képződött kénessav a hordó vasrészeit megtámadja; vasgálicz és vaskenég képződik. Ha most ilyen hordóba börtöntünk, a borknak savtartalma (borkósav, almasav stb.) a fenti anyagot megbontja és záptojászságu gázt tesz szabaddá, mit a bor elnyelve visszatart. Ez az eset a legritkább és tisztán, rendszeren tartott hordónál nem is fordul elő.

b) Gyakoribb az az eset, hogy sokáig állott az új bor a seprűjén, ilyenkor seprűfehérsége tartalma rothadásba megyen. A rothadó fehérsége, miután a *fehérnyé ként tartalmaz*, szintén kellemetlen záptojás zságu gázt fejleszt.

c) Leggyakoribb azonban a záptojás zságu bor azóta, mióta általánosabban védekeznek szőlősgazdák az Oidium Tuckeri szilvatharmattal ellen. A lisztharmatos szőlőből készült borban — ha védekezve volt — rendszeren fellép a záptojászság. Ha jelen esetben a záptojászság nem erősen érzik, úgy *alapos szellőztetéssel meg lehet győztetni*. A szellőztetésnek célja az, hogy kiszorítsuk a záptojászságu légzemet a borból. Egy jól végzett szellőztetés után mindig gyengébben érzik, sőt teljesen eltűnik a kellemetlen szag. Ha azonban erősen érzik, szellőztetéssel célt nem érhetünk, kémiai utat kell megfontolni a borban levő kénhidrogént. A megjavítandó bort levegő érintkezéssel oly hordóba fejtjük, mely hordót előzőleg jól megkénéztünk (1 hl-re 2—2½ gramm kén számitva). A kénezés által képződött kénessav a borban levő kénhidrogént felbontja, szabad kén alakjában kiszapja.

A kienapódtott kén a borban oldhatatlan ugyan, de annyira finom por alakban csapódik ki, hogy hiába oldhatatlan, még sem ülepedik le a borban teljesen. Így 2—3 hét múlva a fenti eljárás szerint kezelt bort deríteni kell. A derítésre, ha a bor finomabb, vizahílyagot (2—3 gramm), ha pedig közönségesebb, gela-tint (3—5 gramm hl-ként) használunk. Derítés után ha már megtisztult, tiszta, esetleg nagyon gyengén kénezett hordóba fejtjük.

Bíró Gusztáv

HIREK.

Időjárás és gazdasági helyzet a Felső-Székföldön. Julius 9. és 10-ikén bő esők voltak nálunk; de ezek kellő hatását nagyon redukálták az északi szelek és hős idő. — Julius 14-ikén ismét reggel 6 órától este 8 óráig folytonosan szakadt az eső; 15-ikén is egész

nap eset, de már csak párszántan. Ezen esők után is északi szelekek hős idő uralkodott egész 23-ikáig. Akkor végre dőlt legáramlat jött. A sok eső bizony az aratást nagyon hátráltatta. Még mindig vannak learatatlan táblák. Az aratók bizony az idén nem igen izdattak, sőt a hagyományos söreg szűre is előkerült, már a hol még divik; éjjelente pláne dideregték és a pokrócz-takaró nagyon eltek. Az itteni bő esőzések, de kivált az Ausztriából ránk özönlőt tömördek víz (mert hisz minden rossz Ausztriából szakad ránk ...) ismét meghozta a fenekvizet — e vidék átkát... Víz és víz mindenfelé! A júniusi fenekvizek lemenvény, a szikkadt területek be lettek ültetve káposztafélékkel, kerti vete-ményekkel, vagy be lettek vetve többnyire muharral: most ezeket mind elárasztotta a fenekvíz, mely most még nagyobb, mint volt a júniusi. A Duna-menti felők is víz alá kerülvén: a marhaállomány eltartása nagy gonddal jár. Eddig is iszapos fűvet legelvén, nagyon félt, hogy a marhák közt járványos betegségek lépnek fel. A gazdák iparkodnak is marháikon lehetőleg tudni. A káposz-

A Bőr- és Lithion-fortulind, természetes és vosmenes

Salvator-forrás

kínáló sikerrel használhatók vesebajoknál, a húghólyag bántalmind és kövszénymél, a csukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurufájánál.

Kapható Jáványviszterekedésekben vagy a Széchenyi-fürdőnél Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Ródtórtérszék 8.

növények különben kitünően állanak eddig. A muharok, kukoricák, krumplik, kölesek, kenderék jó hozamot ígérnek, noha általában minden el van késve. A tartós meleg idő azért nagyon kívánatos. A szántás, tarlóbetűkésés javában folyik, a legjobb munkával, — rögről, csoportról, hantról sőt sincs! A behordás, cséplés még nem kezdődött meg, pedig már a pénzsükség nagy a kisgazdáknál. Persze, mindennek jó ára van! De ideje is már, hogy végre a földmivelés is meghozza a maga illendő hasznát! . . . Püski (Mosonyim. 1907. VII. 24.

J. J.

Időjárás Jásznagykunszolnokmegyéiben. Az országban múlt héten esett esőknek e vidék csak a lehelését és négy napi hideg esős szelét érezte, eső azonban nem volt. Aratási munkát azért akadályozva nem lett. Tengeri és minden kaszás növény erősen éri a szárazságot. A korai tengeriben is sok a moddó szár, hibás szemképződés is. A kései kiszáradt búzaföldekben vetett tengeriből nem lesz semmi, elsül, csak szar marad. Most kellene eső a napokban, az égettén szükséges eső, mert most hányja bujáját. Ma volt ugyan egy kis harmateső, de ez, csak a még talpon lévő aratni valót és hordást akadályozza egy negyed napon, a föld azonban meg se érezte. Mező nincs. Föld repedezett. Tarlóbetűkésés lehetetlen. Luczernak hitványak, legnagyobb része nem lesz használható. Aratás végzőben, a hordás folyamatban van, sőt a cséplés is sok helyen már folyik. Az eddigi eredmény siralmas. Holdja 4 mássa szorult, aszott, kereskedelmre csak kivételesen alkalmas búzá ad. Jásznagykunszolnokmgye 25. VII. 1907.

N.

Kinevezések és előléptetések a földmivelésiügyi miniszteriumban. A földmivelésiügyi miniszter Zalka Zsigmond gazdasági akadémiai tanári czimmal és jelleggel fölrúházott gazdasági intézeti rendes tanárt, továbbá Müller Ottó dr., Szeeszy István, Lovassy Sándor dr., Spárusz Pál, Péter Béla dr., ifjabb Sporcón Pál, Ferenczy Ferencz, Szezyboldi Károly, Vörös Pál, Baizer Ferencz dr., Keller Gyula, Sztankovics János és Krolopp Alfréd gazdasági intézeti rendes tanárokat a VII. fizetési osztály harmadik fokozatára gazdasági akadémiai rendes tanárokká nevezte ki; továbbá Gass Gyula gazdasági intézeti segédtanárt gazda-

sági akadémiai segédtanárrá, Jászberényi András intézősegédet gazdasági akadémiai gazdasági adjunktussá, Ejujry Lajos dr. gazdasági intézeti segédtanárt gazdasági akadémiai segédtanárrá és Balogh Sándor intézősegédet gazdasági akadémiai gazdasági adjunktussá nevezte ki a IX. fizetési osztály III. fokozatába, továbbá Bánvári Sándor, Takács Zsigmond intézősegédek gazdasági akadémiai gazdasági adjunktusokká, Barna Balázs dr., Hoffmann Ferencz dr., Szabó Döme és Grác Ottó gazdasági intézeti segédtanárokat a gazdasági akadémiai segédtanárokká, Palotay Dezső intézősegédet gazdasági akadémiai gazdasági adjunktussá nevezte ki változatlan illetményekkel; továbbá Suschka Rikárd gazdasági akadémiai intézőt, Góllner János, Windisch Rikárd, Varga Kálmán dr., Fáber Sándor, Száll László dr., Ormány János, Juhász Árpád és Puky Pál gazdasági intézeti rendes tanárokat illetményük érméletlenül hagyásával, valamint Berger Károly Lajos és Bólyny Dénes gazdasági intézőket, Buday Gyula és Szezyriéd Károly dr. gazdasági akadémiai segédtanárokat és Krolopp Hugó növénytermelési kísérleti állomási segédet a VIII. fizetési osztály III. fokozatára gazdasági akadémiai rendkívüli tanárokká, azonkívül Andrásovich Géza gazdasági intézőt a mezőgazdasági múzeum örvé, a VIII. fizetési osztályba, nevezte ki. A kinevezettek között lapjaink több t. és érdemes munkatársai vannak, kiknek kinevezésük szívből gratulálunk.

VIII. országos gazdakongresszus Pécsen. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a folyó évi pécsi országos gazdasági és ipari kiállítás kapcsolatában f. év szeptember hó 3-án és 4-én Pécsen, országos gazdakongresszust fog tartani. A következő felhívást adja közre:

Amidőn a magyar gazdaközönöség a Pécsen megtartandó VIII. országos gazdakongresszusban való részvételre ezen meg-hívjuk, egyttal felhívjuk figyelmét a pécsi kiállításra is, a melynek kapcsolatában szeptember 27—7-ig az állatkiállítás is megtartandó, a mely a Dunántul magas színonalonn álló állattenyésztést fogja bemutatni s így a kongresszuson résztvevő gazdáknak a tanulmányozásra kiváló alkalmat fog nyújtani. A kongresszus az egész magyar gazdaközönöséget érdeklő oly fontos kérdéseket fog tárgyalni, hogy kívánatos, miszerint a gazdaközönöség minél nagyobb számban vegyen részt már csak azért is, hogy ezzel is nyilvánítsa a kongresszus tárgyalásai iránti érdeklődését és sulyt adjon a kongresszusi határozatoknak. A kongresszusi jelentések és lakás biztosítása végett is legkésőbb f. évi augusztus 20-áig eszközölködjön Szilassy főtábornál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.)

A gazdasági munkáskamarák ellen. Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósági bizottsága feliratot intézett a képviselőházhoz, melyben állást foglalt az OMGE által javasolt munkáskamarák ellen. A felirat azt vitatja, hogy a gazdasági viszonyok helyenként annyira különbözök, hogy a kamarai rendszer beosztás lehetetlen. Éhselyt kívánatosabbnak tartja, hogy a gazdasági egyesületek anyagi támogatásban részesítsék és tágabb hatáskörrel ruházzák fel. A felirat pártolás végett a többi törvényhatóságoknak is megküldték.

Japán lóvásárlás Mezőhegyesen. Mezőhegyesen július 24-én állami lóárverés kezdődött, a melyen részt vett egy japán tábornok és ezredes és a tokiói gazdasági akadémia igazgatója is. A japánok nagyobb mennyiségű apamént vásároltak és Japánba szállították.

A katonaló ára. A gazdák körében már régóta mozgalom van a katonaló árának emelésé érdekében. A vespréimégyei gazdasági egyesület ebben az irányban már folterjesztést most magáévá tette a jásznagykunszolnokmegyei gazdasági egyesület is.

A londoni magyar kiállítás. A Londonban rendezendő magyar kiállítás iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Augusztus hó 2-án, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara he-

lyiségeiben értekezlet lesz, a melyen a kiállítási előkészítő bizottságát fogják megválasztani és megalkatják a szakbizottságokat is. Ez értekezlet igen népesnek ígérkezik és azon való részvételre a vidékről is számos egyesület kiküldötte jelentette be. Többek között *Maróthi Fűrth* László és Bertalan, a festőgyárosok részéről; *Zsolnay* Miklós, a majolika gyárosok részéről; *Krausz* Lázló a szeszgyárosok részéről; továbbá a torontálvármegyei, a biharvármegyei és a tolnamégyei gazdasági egyesületek; a képviselők köréből: *Nagy* Ferencz ny. államtitkár, *Nagy* Emil, *Baross* János és még többen, a kik azt jelentették be a kiállítás kezdeményezőinek, hogy részt akarnak venni a kiállítási előmunkálatokban is. Az augusztus hó 2-án a kamara helyiségeiben megtartandó értekezleten a következő szakbizottságokat fogják megalakítani: mezőgazdasági, kereskedelmi, gyári és háziipari, iparművészeti, kulturális és képművészeti. Nagyérdeműnek ígérkezik a kiállítással kapcsolatban Molnár Viktor vállas- és zokkátásügyi államtitkárnak, az Uránia Magyar Tudományos Egyesület elnökének a kiállítás kapcsolatban megindított akciója, a mely arra irányul, hogy a kiállítás keretén belül az Uránia már ismert módszereivel Magyarországi ipart, kultúrját, mezőgazdasági és kereskedelmi viszonyait, valamint földrajzi szépségeit minél ismertebbé tegyék.

A malmok üzemeledüközója. *Temesvárol* jelentik, hogy a budapesti malmok üzemeledüközója nyomán a temesvári malmok is tárgyalásokat folytatnak ebben a kérdésben és szintén redukálni fogják az üzemet. — *Bécsből* jelentik nekünk: Hír szerint az osztrák malomiparosok is korlátozni fogják üzemet, a minél it is ugyanazok az okok irányadók, a melyek a magyarországi malmokat kényserítik üzemi megszorításra.

Országos sörárvásár. Az északnyugati vármegye kiküldöttjei f. hó 25-én Érsekújvárott értekezletet tartottak, a melyen az ezidő sörárvásár megtartását és terminusát augusztus hó 25-ére *Posonyban* tűzték ki. Árpatermelőink minél nagyobb részvételre kériük.

Magyar aratók Romániában. Bukarestből jelentik, hogy az Oltema környékén a mezei munkások nem mennek aratni. Erre a birtó-

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasut-társ.
reszcai mezőgazdasági gépgyáruknak
vezérigynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Előretutottan tégelyaczéll-ekefej.
Pánczöaczéll-kormánylemez.
Magasított aczéli-ekefej.
Porvédő kerekék.

Aczél gerendely.
Csak kitámasztott nyeregkerekretil bíró talaj-
gáz szállítunk.

Ékegyártás terén legelső rangu
magyar gyártmányok felhív-
munka még a legnevezetese-
sebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az ösz-
szes tulajdonságokat terjedelmében ismerteti
és egyttal a talaj alapos megmunkálására ter-
jedelmes, szakszerű és minden gjának érté-
kes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen
küldök.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2
Sürgönyczim: „AGRARIA” Budapest.

Gondoskodjunk idejében teli takarmányról!

Ásványi-féle
Agraria kukoriczaszartépfő-gép
né kiütözhetővé vált mind-n gazdaságban.

Kukoriczaszár mint takarmány-
Zsomk olyázás és vermeselés elleni védekezés szolgálatk felvilágosításal.

Levélzím: „AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Az Ásványi-féle kukoriczaszartépfő-gép össze nem tévesztendő
az amerikai Shredderokkal, melyek inkább szecskázók,
de nem térik a tengerészeti és csak az Ásványi-féle szartépfő-gép az egyedüli létező gép, mely a
kukoriczaszartat nem szecskázza, hanem szorapukaszagura lepi szét.

Fontos figyelmeztetés!

kosok s a bérlők kénytelenek voltak magyar, szerb és bolgár aratókat hozatni, a kik azonban csak addig maradhatnak Romániában, a míg az aratást befejezik. Eddig nyolcvanezer ilyen munkás jött Romániába.

A cukorkérdés és az angol gyarmatok. Angliának a brüsszeli cukorkegyezményből való kilépése rendkívül kellemetlenül érintette azokat az angol gyarmatokat, melyek a cukorkivitelnél érdekelve vannak, mert attól tartanak, ha az angol piacra ismét szabad bemenetelt nyer a külföldie európai országokból származó s prémiumokkal támogatott cukor, akkor teljesen beszűkíthetik a kivitelét. A délamerikai angol Guyanában nagy megítésközést kellett az angol kormány elhatározása. Ez az angol gyarmat, melynek kivitele háromgyedrésben az angol piacra szállított cukorból áll, mozgalmat indított a cukor-kegyezmény fenntartása végett, mert abban az esetben, ha a cukor-kegyezmény felbomlik, úgy teljesen tönkre megy az ottani cukoripar. A nagy tőkebefektetésekkel és forgó tőkével dolgozó cukoripar csak akkor tud működni kedvező eredménnyel, ha elegendő hitelt bocsátanak a pénzüzetek rendelkezésükre. Ha a kivitel a jövőben kedvezőtenül fog alakulni, úgy a pénzüzetek a hitelt megvonják és e nélkül az ottani cukoripar tönkre megy. Az angol kormány előre láthatólag még több oldalról fogják megtámasztani a nemzetközi cukorkegyezményből való kilépése miatt, mert mióta a cukor-kegyezmény fennáll, azóta Anglia cukortermeletében a cukortermelés nagy lendületet vett. A gyarmatok mozgalmá tehát első sorban saját cukortermelésük védelme érdekében indult meg.

A borhamisítás ellen. A földmívelésügyi miniszter körrendelettel kiadott az ország összes gazdasági egyesületeire, a melyben felhívja őket, hogy a szőlőültetvényeket figyelmeztessék a borhamisítás káros és tilos voltára. A körrendelet felmenti, hogy a borba, vagy kész, kiertett törlőborba vizet önteni tilos, de tilos a természetes bork keverése törköly, vagy gyümölcsborral is.

Borárverés Budafokon. A budafoki m. kir. pinceszemesteri tanfolyam pinceszében f. évi augusztus hó 12-én borárverés lesz. Eladásra kerül a vinnelériskolák és állami szőlőtelepeken termelt borok egy része. Bővebb felvilágosítást nyújt a lapunk más helyén közölt hirdetés.

Magyarország a mannheimi kertészeti kiállításon. A mannheimi nemzetközi kertészeti és művelési kiállítás keretében szeptember 21-től 24-ig és október 5-től 14-ig tartandó nagy gyümölcs- és zöldségkiállításon Magyarország is részt fog venni és pedig szakiskai gyümölcs- és csemeszéki fajtákkal, a melyeket idehaza nagyban termelnek és már a külföldi piacokra is évről-évre eljutnak. Kiállításra kerül a magyar dinnye és a makói hagyama is. A földmívelésügyi miniszter a kiállítás rendezésével Molnár István országos gyümölcsészeti miniszteri biztost bízta meg, a ki az érdeklődő termelőknek készséggel ad részletesebb felvilágosítást.

A mogyoró- és mandulatermelés. Az országos Magyar Kertészeti Egyesület fölterjesztést intézett a mogyoró- és mandulatermelés fölkarlása érdekében a földmívelésügyi miniszterhez. Fölterjesztésében a többek közt utalt arra, hogy mandulából ma 1.100.000 korona, mogyoróból pedig 442.000 korona értékű tesz ki a külföldi behozatal. A földmívelésügyi miniszter most válaszol a fölterjesztésre és tudatja az egyesülettel, hogy a felvidéken és az erdélyi részeken nemes mogyorótelepeket állít föl; mandulát pedig a melegebb fekvésű és meszes talajú fejskálókban fog szaporítani és a kisgazdáknak közötti kedvezményes árban fogják kiosztani.

Komlótanfolyamok. A geszvári komlótermelő szövetséget egy napos u. n. sétálótanfolyamot rendez július hó 28-án Százkészen és 29-én Apoldon (N.-Küküllő) a vidéki kisgazdák részére, augusztus hó 4-én pedig a Segesvár melletti fehéregyházi

állami telepes birtok fűtött szárítóján egy napos komlószárító tanfolyamot fog rendezni, melyre szélesebb körből is lehet jelentkezni. Valamennyi tanfolyamot Cséser Lajos szaktanárral vezeti.

Hogy állanak a komlóskertek? Kolozsvár 1907. július hó 25-én. A Nürnbergi piacra a nyári komlóminták 5 kilos postacsomagokban naponként érkeznek: s kilója 4 márkán (4-90 kor.) kél el. Hazánkon kívül Stájerböl, Horvátországból s Svajzból (?) Az osztrák Danba vidékén a nagy ellenállással bír, zöld indgár komló elég jól áll s szép termést ér. Itt a kereskedők már elővételeket kínálnak. Dél-Stájerben már megjelentek a tobozok, mielőtt a növény kifejlődött volna, a tavalyi termést tehát nem érik el. Nürnberg vidékén elég jól fejlődtek az ültetvények, de az éjjeli hidegek hátráltatják a toboz fejlődését. Közép-Bajorországban esős az idő s ez a kivirasztást hátráltatja. Így áll a württembergi Rottenbergben is, a hol igen hidegek az éjjelek, s ezért a komlók igen egyenetlenül fejlődtek. Jobb terméshírek érkeznek a porosz Posenből, a hol rendszeren áll a komlónövény. Londoni hírek szerint ott is hideg, esős az időjárás, ugyanígy, hogy a hamuféreg invázió megcsokasodott, a növényeket a kompenesés lepi el s ahg özönik dezinficiáló anyagokkal mosni. Julius 18-iki jelentésünk után a bácskai komlós vidékről írják, hogy ott 4-5 komlós közösgében az orkán és jég-eső 20-25%, kárt tett. A saazi piacon tavalyi komló iránt élenkebb lett a kereslet, sőt Nürnbergben egy tétel 1905-ki is bevőre talált.

A Stephan-czég meszlő és fertőtlenítő gépei. Stephan utóda charley-i (sziléziai) özegnek sok költségek és fáradságok után sikerült egy oly gépet a piacra hozni, mely az eddigre drága meszlést pótolja. Vele időt és pénzt takarít meg és azon előnye is megvan, hogy fertőtlenítő hatást is idéz elő.

A gépezet teljesen szára rézből készül, úgy, hogy a folyadék sem rozsdásodik, sem maróhatást reá nem gyakorol. Oly kiváló összetételi, hogy javítás, helyes kezelés mellett alig fordulhat elő. A mesztje vagy a fertőtlenítő szer 5-8 atm. nyomás mellett az 50 cm. széles szűrő felületű szűrőpuk szegélyével permetezve jut a falba és annak minden legkisebb porusába is behatol. Ezen munka mellett a meszlés és fertőtlenítés egy kapásra végeztetik, míg a rendes esetmeszléssel a baktériumok és miázmák felszike alig érintik meg s így azok kipusztításáról szó sem lehet. Azelőtt egy 4-5 m. magas, 80 darab tehenet befoglaló tehenistálló kimeszléshez faállványok szükségesek, a jószág nyugtalanokodott s ennek következménye 10-20% tejelapadás volt észlelhető. Most 5-6 m. magas állalók legkönyvebben minden állványok nélkül a legrövidebb idő alatt kimeszeshetők. A gép használatá által 30% nyí anyag megtakarítást is eszközölk. A mesztje a »Fix« gépnél a Carbolinere, a bordóli keverék, quassiaoldat stb. folyadékokkal is helyettesíthető, nemkülönben az állatállomány dezinficiálására is felhasználható, ugyszintén gyümölcspermetezésre is.

Stephan »Fix« gépe oly eszményi gépezet, melynek beszerzését és használatát gazdaságok, kertészetek és ipari üzemek nem mellőzhetik.

Heremagot termelő gazdáknak különösen fontos a következő hír: Azon gazdák, kik akár löheréből, akár luzernából legalább 50 métermázsza magtermést várnak és arankájuk nincs, tudassák ezt Mauthner Ödön budapesti magnagykereskedővel. Ennekutánna Mauthner elküldi egyik tisztviselőjét és a herét még lábán megtekintheti. Ha azon területen aranka nem mutatkozik, akkor az ott termő luzerna- vagy löheremag 100 kilóját 8-10 koronával magasabb áron fizeti, mint az arankás mag akkori napi ára. A kinek tehát még találozik aranka, irtsák most erélyesen, hiszen 100 kilónként 8-10 kor. bevételt többlet busánsan megtéríti az arankaitással járó költséget.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése június hó végével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Égész évre 16 korona.
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „

A „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatala.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt évben folytonosan hívás idő járt, melyet csak ritkán váltotta fel az eső. Ennek dacára általában kedvező körülmények közt történhetett meg az eddig megérett és learatott magtéllek behordása. Mindinkább azt tapasztaljuk, hogy az idén vetett *cörös löhere* nem felel meg a várakozásnak; a mennyiben a május havában uralgott forró napok árítottak a zenge növénykének. A legtöbb napokban meglehetősen sok *musdarmag* adott el gazdáknak, az árak hanyatlottak; minthogy tekintve a jónak mutatkozó új termést, nagy hajlandóság van a régi készletek eladására. *Biborherék* nemleg lanyhább irányzatú látjuk, mert Csehországból jó termésről adnak hírt, Franciaországban szintén, csakhogy ott e mag az esőtől szenvedett. *Csibehur, pohánka, lenmag,* de főképpen a bajor tarlóperemagnak jó készletet lehetett tapasztalni. Legelőndűn vetni való *káposztarepce magja* is elég nagy számban érkeztek be rendelésük.

Jegyzékek nyers árúért 100 kilónként Budapesten:

Luzerna, elsőrendű, világos szemű	135-145 K
Muharmag	22-23 „
Czukorczirok	20- „
Pohánka	20- „
Vörös köles	18- „

Központi Vásárcsarnokba vidékről érkező ármliszemek heti árjelentése.

(Gutwillig Ármiszemek Budapest, Központi Vásárcsarnokba Élelmiszertisztviselői bizottságos jelentése.)

Budapest, 1907. július 26.

E heti jelentésünk változatlan üzletmenetről szólhat. Az árak nagyrészt a régiak maradtak, s csak a jószágvetel veti szűrlő iránzatot s lit az árak javultak. Hus kevés jön piacra. Nagy az érdeklődés friss, jó gyümölcs iránt s mivel az árak kedvezők, beküldés igen ajánlatos. Majdnem teljesen hiányoznak a vadkudomények: jó árak mellett könnyen találunk elhelyezést, ajánlható a beküldés.

Husfélék: Vidékről érkezett marhahus I. eleje 90-100 K I-a hátulja 100-120 K, I-a borjúhús eleje 100-110 K, I-a hátulja 120-120 K, borjúhús bőrből nyullevonás nélkül 100-104 K, sertéshús szalonna nélkül 120-140 K, sertéshús szalonnával 110-120 K, füstöltlús 110-140 K, szopos malac 190-4 K, süldő ——— K, bányai 110-120 K, mm-ként.

Vadifélék: vadszertés 80-—— K, 52-150 K, Bányások ——— korona páronként. Szarvas 80-—— K dámvad 84-—— K kg-ként egészben. Nyul darabonként ——— K süldő ——— K fogoly ——— K fázán ——— K, szalonna ——— K páronként.

Baromfi öreg tyúk 150-164 K, fiatal sütni való csirke 340-440 K, fiatalból rántani való csirke 340-480 K páronként.

Vagott baromfi: I. lud 150-164 K, II. 130-—— K, kacs 150-—— K, pulyka 1150-—— K kgként.

Tojás: Bácskai 63-66 K, egyből magyar 60-62 K, erdélyi 61-63 K ládánként 1440 drb.

Tejtermékek: Szövetkezeti tea vaj I. 200-220 K, II. 190-—— K, löszvaj 140-150 K, túrú 10-14 állár kgként. Juhaját 80-90 K, gyoje 130 K kgr. **Burgonya:** rózs 425-440 K, sarga 540-—— K fehér ——— mm-ként vagontöttelekben.

Gyümölcsfélék: Elsőrendű spangolye 20-50 K, kajszinbarack 30-50 K kilogrammonként. Dinnye igen jó árak mellett könnyen talál elhelyezést.

A BUDAPESTI M. KIR. ÁLLAMI VETŐMAGVIZSGÁLÓ ÁLLOMÁS.

Vetőmagvak ólomzárólása.

Budapesten, 1907. évi június hó 27-én.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1906-1907. évi június hó 1-től a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárólta:

Table with columns: Sorozás, Ólomzárólható fél, Látchelye, Liter ma, Liter ha, kg, db, Összes-on. Lists various seed suppliers and quantities.

Összesen: 12583 12079 786 25448

A hazai mezőgazdaságra káros amerikai heréfele magvakat a vizsgálgató állomás nem ólomzárolja.

Szesz.

A szeszüzletben e héten is kísérő volt a forgalom és állandó élenk vértelű mellett az árak a legtöbb zárlatjegyzés szerint záródnak.

Elkelt finomított szesz adózva 159 K, adózatlanul 59-50-60-50 K azonnali július-szeptemberi szállásra, míg ellenben októberi-decemberi szállásra valamivel olcsóbbak az árak élenkbeli kínálat mellett.

Élesztő szesz adózva 158 K, adózatlanul 59 K kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt kőtsére 48-49 K kelt nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens

nyerszesz új termelési időszakban szállítva 51-52 K volt árnyalva.

Exkontingens nyerszesz változatlan szilárd.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 55-50 K.

Budapesti jegyzés nyagban:

Table listing prices for various types of malted barley (Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, etc.)

Gazdasági czikkék árutorgalma.

A 'Gazdasági Lapok' heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1907. július hó 26-án.

Large table showing commodity prices for various goods like flour, oil, and other market items, categorized by type and quantity.

Kimutatás

a hazai nyílváros Áruárutárak és növénykezelet gabonárutárak gabona és őrmennyiségéről és készletéről.

1907. Julius 13-tól július 20-ig.

Table showing grain and stock exchange data, including categories like Buzza, Rozsa, Árpa, Zab, and Tengeri.

A) Nyílvárosi Áruárutárak.

Table listing prices for various types of flour (Buzza) and other grain products, including brands like Buzza, Tiszavízkeleti, etc.

B) Szövetkezési gabonárutárak.

Table listing prices for cooperative grain products, including categories like Buzza, Rozsa, etc.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Superior Sorvetőgépek.

!!!Legjobb tolókerékrendszer!!!
!!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!
Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.
Egy- és többvasú ekek.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triórók. Műtrágyaszórók.

UMRATH és T. S. A.
Budapest, V., Váci-körút 60.
Gőzszeplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozcsonyok 200 HP-ig.

Keresek megvételre egy kivéssé használt, jó karban levő 18-24 lóerős nyersolaj motort vagy lokomobilt. Szives ajánlatokat kérem Horváth János gépész Mező-Méhes cím alatt.

Eladó birtok
Szilágymegyében 800 kat. hold szántó, 300 kat. hold legelő és 400 kat. hold 20 cm. vastag földgy-faerdőből álló prima szamosmenti tagbirtok összes épületekkel eladó. Felvilágosítás Kiss József körjegyzőtől, Kútsó u. p. Zsigó kapható.

Zsabadalmazott
Kosárbetétek
gőzszeplőgépek számára kaphatók a feltalónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek ára:
4 lóerőjű géphez... 30 frt
6... 35
8... 40
10... 45
Megrendelés esetén a ko-ár szélességének mérete beküldendő.

Bajzát Ignác
Székelyhidon.

Vadász
urakat értesítem, hogy
lőtt vadakat
legmagasabb áron
veszek.
Géczy Gyula
vadkereskedő
Központi vásárcsarnok 44-45.
Telefon 58-58.
Kérjen vadvételi árjegyzéket.

Advertisement for BÁRDOS és BRACHFELD, a technical and electrical company in Budapest, featuring a logo of a woman holding a scale.

Advertisement for PEE Porcellán-Email-Festék, featuring an illustration of a man painting a woman and a child.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszítőeszközök, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új eszköpyegek, halinacsizmak, zöld munkaszabonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-megyerék, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzfűző kasszák minden nagyságban, kézi vaszkészítők, másoló présék, gyepelőszárak, Candeage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A külföldemény utánvétellel eszközöztetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Világhírt szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga

nyers botokat

Yorkshirei tenyészmalacok

Zabot, szénát, szalmát

Xir detmény.

Fajtojások!

50 métermázsza

Valódi

muraközi

hidegverü (nori) ígás teyészlovak és tenyészcsikók közvetlen a tenyészlőktől

Hoffmann Lipót

Csáktornya (Muraköz).

Erdélyi jármosökrök, Erdélyi tinókból

Alexa Miklós, Szamosujvárt.

Övörösbor

„Cabernet” ménesi, saját termés, arany- és ezüst-érmeket nyert, 50 literrel feljebb, hordóban, tulajdonostól ab Nagyvárád 50 frtól 70 frtig (Hlre, 1905, 1904, 1901, 1900-as évtárat) utánvéttel beszerezhető, Molnár Lajos földbirtokos, Nagyvárád.

„FENIX” és „DOMO” (háztartási)

SEPARATOROK

KLEINER és FLEISCHMANN

Bonyhádi

friss fejős-teneken és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden hóten kedden, szerdán és csütörtök napokon. Istállók Kispesten, Üllő-út 24.

Flaschner Sándor

Fontos gazdáknak! FICHTENIN. Növendékmárhaték, borjakat, malacot, csá-ét a uszállástól leggyorsabban és legbiztosabban megszabadítunk, ha FICHTENIN hasznoljuk. Lovak és más háziállatok, melyek légy- és szanyog-csapásoknak vannak kitéve, FICHTENIN által a kímé kellemetlenség nélkül megszabadulnak. FICHTENIN mindenféle rovar csáka FICHTENIN pusztul ki. Árjegyzék az árszámláért megnevezésével szívesen küld.

KREATOL? Mi a KREATOL?

Egy konzervált, jó illatú, méregmentes Huspilla-ször, mely patkányok és egerek teljes kiirtására szolgál. Egyszerű és veszélytelen kezeles! Méregkiadás engedély szükséges! Hatása rettentő! Biztos sikerért jóállás! Hermetikusan elzárt üvegekben árusítatik: 1 kiló 9 K, 1/2 kiló 4.50 K, 1/4 kiló 3 K. Azonkívül kapható szőnyegirtópor kg.-ja 3 K. Vizitizta, folyékony alapon ható poliszartrószert 1 liter 3 kor, 1/2 liter 4 K. Kapható a „Kreatol” vegyszertári laboratóriumban Pozsonyban. Kapható Debreczenben, Mautner Alfréd gyógyszeráránban az „Arany angyalhoz”.

Kocsigyártás. Budapesti kovács- és kocsigyártóipartestület vezetnöksége alatt álló Kocsi Árucsernok Szövetkezet Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 72. sz. ajánl mindennemű hintőkocsit.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapest, II., Ganz-utca. Sürgöncyzim: Ganzcomp Budapest. Dumtsa-Ganz-féle szabadalmazott (a m. lír. szá. b. 35.772.) „DOHÁNYKOCSAI”-HASITÓGÉP” kéz- és lábajtásra. Árjegyzék, a készülékekről dohánytermelők által tett nyilatkozatok és tüzetesebb leírás, kívánatra díjlanul küldetik.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16

Összesen: 2,735.104.16 kor.
1901. évi főösszeg 90.349.— kor. 1904. évi főösszeg 72.438.23 kor.
1902. " " 59.782.26 " 1905. " " 61.730.60 " "
1903. " " 109.331.73 " 1906. " " 39.243.65 " "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelethez egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelethez közzétételt határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% -os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% -os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% arányban részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselő közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az Igazgatóság.

Egyetemes kéve-gyorskötők

legelőssz árban azonnal szállítatnak.

Nagy választék mindenemű gazdasági kötélárukban.

HELLE O. műszaki kötélverő-gyár POZSONY.

Szalmát, zsuppot és szénát

vásárlók uradalmaktól a Dunántulon nagyban, legmagasabb árákon. Gőz- és lőjárata legújabb rendszerű préseimmel gyorsan felprésolom a megvett árut.

Eladási szándékát kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR

széna- és szalma-nagykereskedő, PÉCSETT.

A burgonyatermés fokozása

és a minőség javítása burgonyavész ellen csakis úgy sikorú, ha a idejében (június és július havában) védkezünk. Erre a legalkalmasabb és feltétlenül biztosan ható ezer a Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI POR,

amint azt a m. kir. magyar-óvári növénykísérleti állomás kísérleti igazolták.

A Bordói por ára:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 82 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban 86 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 87 fillér.

Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Azonkívül a Bordói por a vidéken is a legtöbb fűszerkereskedésben kapható.

A burgonyavész"-ről szóló ismertető füzetet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete minden érdeklődőnek díjmentesen elküldi.

ACZÉL EKÉK

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczéfanyagból, pánczél aczólkormányokkal, tégelyaczélból készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVASU EKÉIMET**, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviseelő: **Szücs Zsigmond**

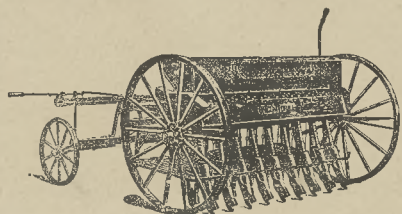
BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdáközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviseelő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épígy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alantí címhez forduljanak:

gőzszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ Budapest—Kelenföld.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad.
gazdasági géppgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzínlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőz-ekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legteljesebb és szállár szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvételnek.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, répaszelet, korpa és összes erőtakarványok legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál

Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hitelű kölcsönöket kezes nélkül.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Békkocsis-utca 12.
Telefon: 97-06.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

Mindenféle

Szivattyuk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyuk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és

♣ főiroda: 99

Garvenswerke Bécs II.,

Handelsquai 130.

Mintalepél: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalógusok és árjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégliket, cement-főlécserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezetéseket, padlólapokat, istató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket, Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.
MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás

95 szabadalom stb.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vítorlárvaszon-, len- és jutaáru gyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö-gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

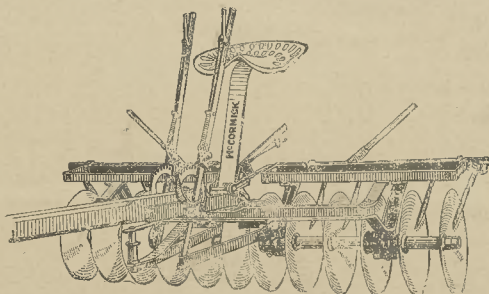
lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépekre és kazalakra, nyers székér- és repceponyvákat, nyers és ruggantantott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Jarlóhántás!

☛ Kis erővel nagy teljesítmény! ☛

McCormick tárcsás boronája

munkaszélessége 180 centiméter, pótol három darab hármasekét, vontatására elegendő 3 ló vagy 4 ökör.

McCormick tárcsás boronája

szállító-készülékkel van felszerelve, tehát köves úton is szállítható.

☛ Használható: tarlóhántásra, rögáprításra, lazításra a vetés elé, műtrágya-bekapálására stb. stb.

Referenciákkal szolgál:

McCORMICK magyarországi igazgatósága és főraktára
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.